

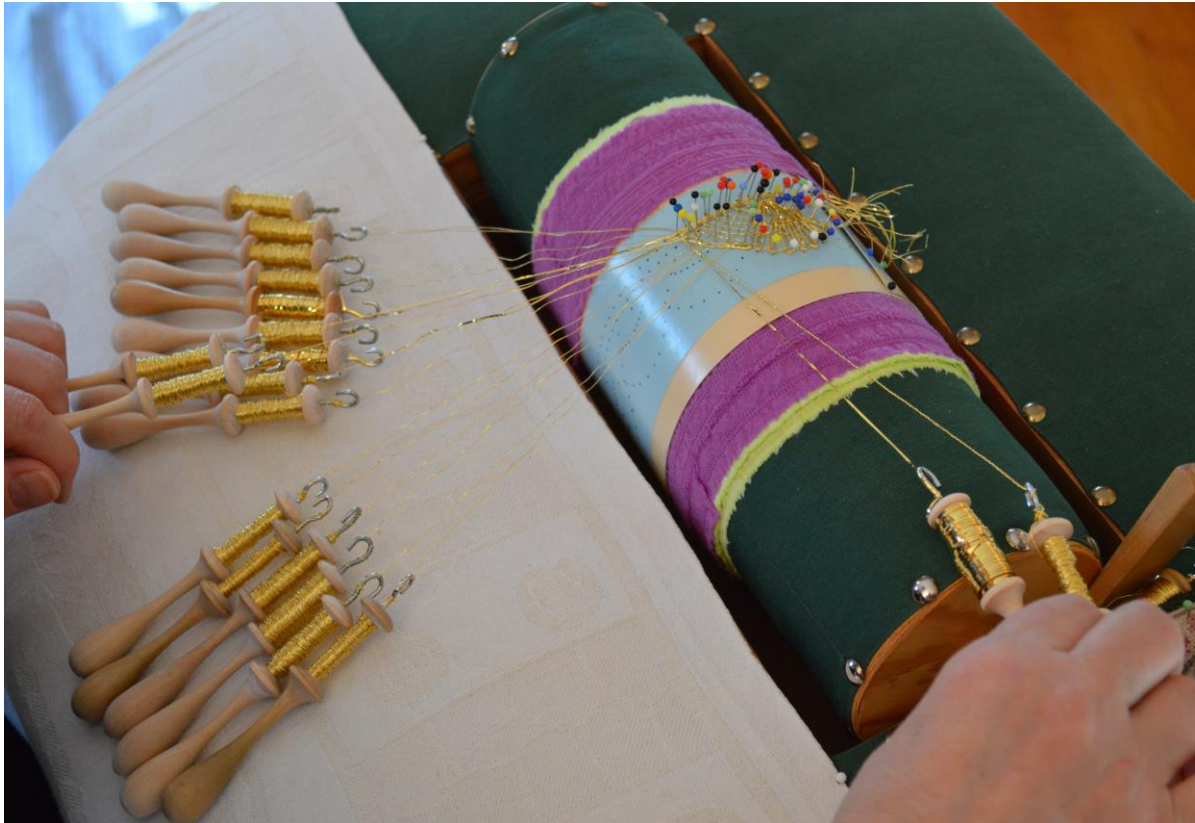
Dokumentasjons- og opplæringsprosjekt – Knipling med metalltråder.

Norsk håndverksinstitutt – prosjekt 14 5201 15

SLUTTRAPPORT

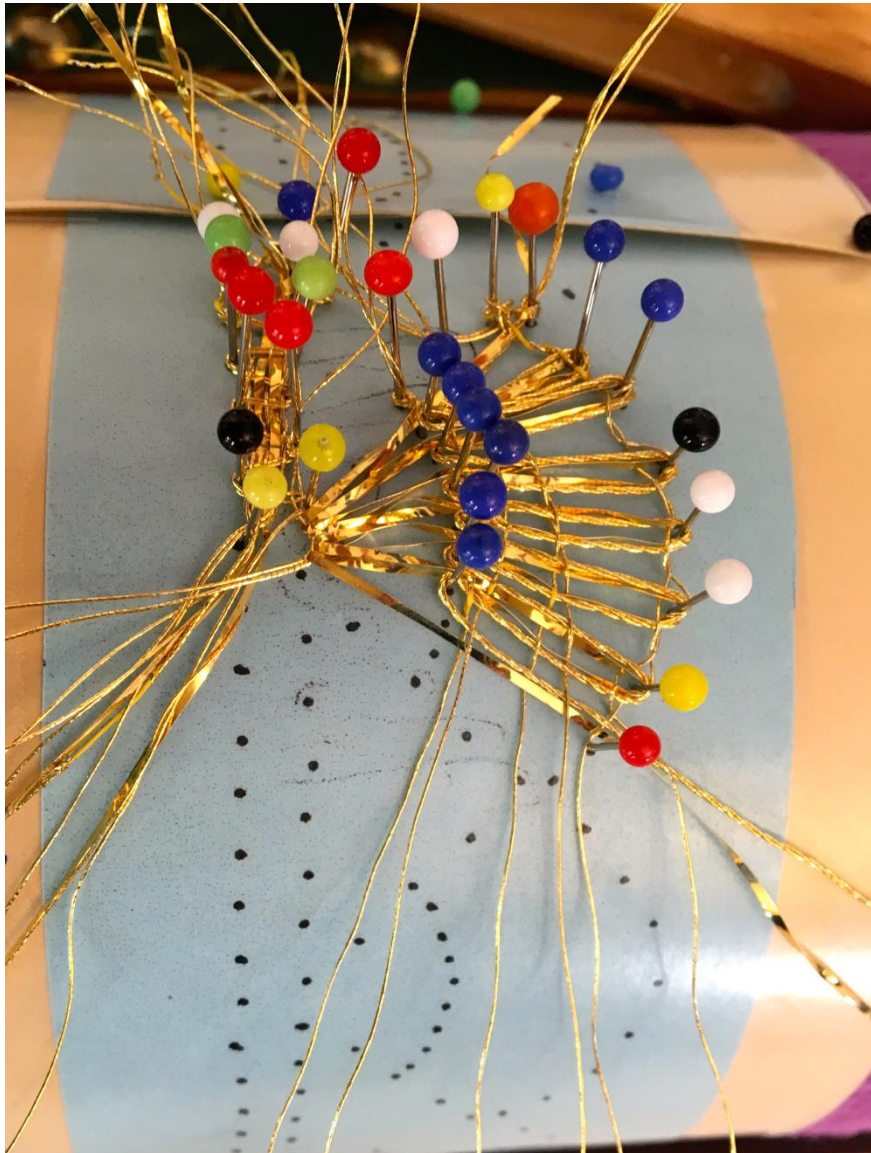
Dokumentasjon: Mona Løkting

Foto: Mona Løkting og Tore R. Tøndevold

**NORSK
HÅNDVERKS
INSTITUTT**

**Dokumentasjonsprosjekt i å kniple med metalltråd.
His, Arendal 2016 – 2017**

Rapport: Norsk håndverksinstitutt

METALLKNIPLING, kniple med kniplepinner og tråd av gull og sølv Arendal 2016 og 2017.

Historikk

Kniplinger som blir fremstilt med kniplepinner har vært kjent siden 1500-tallet i Sør-Europa. Disse ble laget av tråd som ble viklet rundt kniplepinnene og festet til en kniplepute. Kniplinger av metall som sølv og gull har også lange tradisjoner i Europa.

I Norge kjenner vi til metallkniplinger brukt på folkedrakter/brudedrakter og dåpsplagg fra 1700-tallet. Etter at Ernst Ziesler fra Arendal tok opp igjen dette håndverket i Norge, har han holdt flere kurs og foredrag.

Som fagperson deltok Anna Sigurðardóttir. Anna har god erfaring i å kniple både med ull- og lintråd. Hun holder kniplekurs på Raulandsakademiet, og har en mastergrad i Tradisjonskunst med spesialemne knipling. Anna har også gått på kurs hos Ernst Ziesler i metallknipling.

Ernst Ziesler har studert kniplehåndverket i Europa og metallkniplinger på norsk draktmateriale. Han har en unik kunnskap om teknikken, og kan kniple utallige varianter av mønster. Han rekonstruerer gamle metallkniplinger og tegner kniplebrev så nye kniplinger kan bli kniplot.

Forberedelser

Et forberedende møte ble holdt 7. juni 2016, hjemme hos Ernst Ziesler på Hisøy i utkanten av Arendal. På dette møtet deltok Ernst Ziesler og Anna Sigurðardóttir, og fra Norsk håndverksinstitutt deltok Tore Tøndevold og Mona Løkting. På møtet ble det diskutert fremdriftsplan for prosjektet og lokaliteter hvor prosjektet skulle foregå. Det ble enighet om å kjøre prosjektet hjemme hos Ernst, der utstyret og materialene som trengs finnes. I tillegg skulle Anna ta med knipleputer, kniplepinner og eventuelt annet nødvendig utstyr. Det skulle kniples tre ulike kniplinger, slik at tre ulike mønster og teknikker skulle bli dokumentert.

Prosjektet skulle gå over 2-3 ukessamlinger med oppstart oktober 2016. Neste samling i begynnelsen av 2017, og da ville det bli vurdert en eventuelt tredje samling.

På formøtet fikk vi se ulike kniplearbeider med metalltråder i sølv og gull som Ernst hadde laget. Det var kniplinger i ulike mønster og bredder. Noen var sydd som pynt på tekstiler, mens andre var eksempler.

Arbeidsprosessen skal dokumenteres med film, foto og rapport. Materialet skal tilhøre Norsk håndverksinstitutt.

*Dåpslue med sølvknipling, kniplot av
Ernst Ziesler*

Om prosjektet

Prosjektet ble gjennomført hjemme hos Ernst Ziesler, Furuveien 3, His, over åtte dager, to samlinger.

Norsk håndverksinstitutt stilte med midler til prosjektet og var oppdragsgiver gjennom Tore Tøndevold.

Gjennomføring av prosjektet:

Tradisjonsbærer: Ernst Olav Ziesler, His, Vest-Agder

Fagperson: Anna Sigurðardóttir, Oslo

Dokumentator: Mona Løkting fra Norsk håndverksinstitutt

Kniple tre ulike kniplinger av sølv- og gulltråd

Den praktiske delen av prosjektet startet ved at Ernst Ziesler informerte om historiske kniplinger, materialer og utstyr.

Han kunne fortelle at metalltråden han bruker har en kjerne eller «sjel» av bomull, mens tidligere var kjernen av lin eller silke.

Utenpå kjernen er det ekte sølv, sølvtråd, eller gull som er forgyldt sølv, gulltråd. Både sølvtråden og gulltråden er runde tråder med en kjerne av bomull. Det brukes også en flat tråd som heter lahn, en metalltråd som er valset flat. Den flate tråden gir en tydeligere blankhet eller glans i kniplingen, og er med på å forsterke gullet eller sølvet i metallkniplingen.

Utstyr som brukes ved knipling med metalltråd:

- Kniplepute
- Rulle / vals
- Kniplepinner med metallkrok
- Prikkebrev / mønster
- Forstørret bilde av kniplingen / arbeidstegning
- Knappenåler / søsternåler
- Stoff for å fylle ut rullen så den passer til kniplebrevet

Tre ulike kniplinger:

Nr. 1: Vifte, enkeltslagsbunn (halvslagsbunn/nettbunn) og belgisk kant.

Nr. 2: Vifte, mandler og sykant.

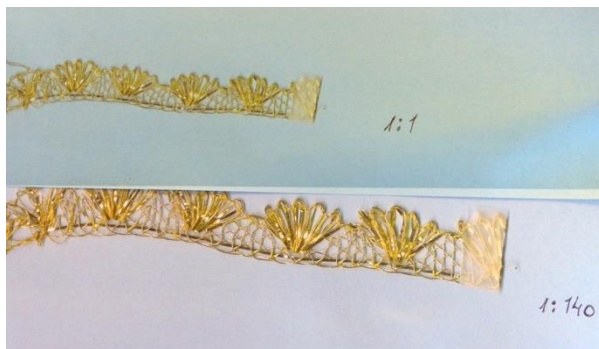
Nr. 3: Vifte (skjell), galslag og sykant.

Klargjøring av mønster eller kniplebrev, tråd og kniplepinner

Mønsteret/kniplebrevet til knipling nr. 1 ble laget ved at originalkniplingen ble lagt på en vanlig kopimaskin med et lyseblått papirark over, og kopiert til 1:1 størrelse. Så ble kopimaskinen stilt inn på forstørring, 1:140. Denne forstørringen ble gjort fordi det da blir enklere å «lese» mønsteret.

Kopien av originalen blir målt og studert mht. hvor knappenålene skal settes. Det er viktig å måle på kopien, og ikke på selve kniplingen.

Her skal det være 0,5 cm mellom knappenålene, og rapporten er på 2,5 cm.

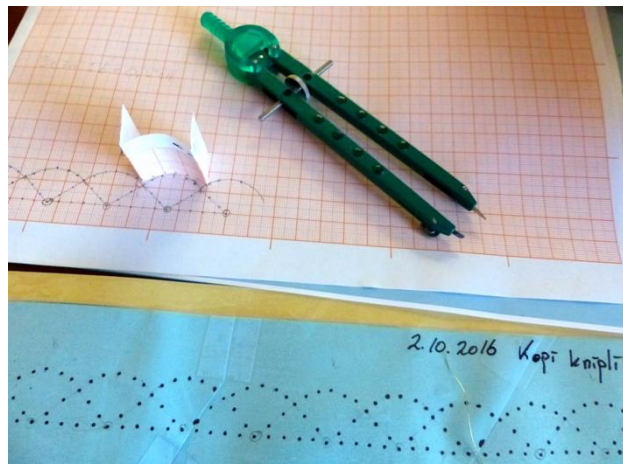
Forstørring av fotografiet med metallkniplingen som skal kopieres

Oppmåling av originalkniplingen

Bredden på kniplingen er 1,8 cm fra bunnen til overkant av viften, fra bunnen til overkant av nettbunnen er det 1,1 cm. Kopien blir studert for å finne den beste rapporten. Det merkes av punkter med 0,5 cm avstand i en rett linje på millimeterpapiret. Disse punktene starter nederst på venstre side av millimeterpapiret, og prikkene tegnes vannrett mot høyre. Punktene er bunnen på viften, og de merkes med en ring rundt punktet. Mellom punktene med ring er det fire punkter. Da er viftekanten klar, og nå merkes det med prikker mellom viftene og overkanten av nettbunnen, 1,1 cm. Langs den skrå kanten av viften merkes det av to punkter fra

bunnen av viften til toppen av nettet. Da er det viften som skal merkes med punkter for hvor knappenålene skal settes. Ernst klipper av en bit av millimeterpapiret, øverst til høyre i motsatt hjørne av der prikkene er tegnet inn. Papirbiten som er ca. 2 cm x 6 cm, buer Ernst med neglene. Så legger han den buede papirstrimmelen fra øverste punkt på nettbunnen, som en bue over til neste toppunkt på nettbunnen. Så blir mellomrommene på viften tallet, 7 prikker iberegnet de 2 som danner begynnelsen og slutten av viften og toppen av nettbunnen. Mellom prikkene er avstanden 0,5 cm. Prikkene på millimeterpapiret midt under viften blir ringet rundt, og buene blir laget med passer. Passerspissen blir satt i prikken med ring rundt. Radiusen fra bunnen til øverst på viften 1,8 cm. Dette blir senere kontrollert med originalknipling, før prikkene på det buede papiret blir overført til buen.

Mønsteret blir tegnet på mm-papir, før det blir kopiert til kniplebrevet

Omkretsen på valsen blir målt for å finne ut hvor langt kniplebrevet må være. Den er 35 cm pluss et tillegg på 5 cm. Så blir lengden av prikket mønster målt for å se hvor mange ganger det må kopieres. Mønsteret er 10 cm, men for å ha litt å gå på, kopieres dette 5 ganger på lyseblått papir. Mønsteret må stemme hele veien rundt, derfor må valsen bygges ut med litt bomullsstoff. Mønsterdelene i papp skråklippes og tapes sammen, og her er det viktig å være nøyaktig.

Mønsterdelene blir festet nøyaktig sammen rundt valsen, før det tapes. Her brukes det tegnetape. Dette gjør at ikke metallet anløpes så fort. Ifølge Ernst må ikke gummistrikk brukes i nærheten av metallkniplinger. Da vil metallet anløpe.

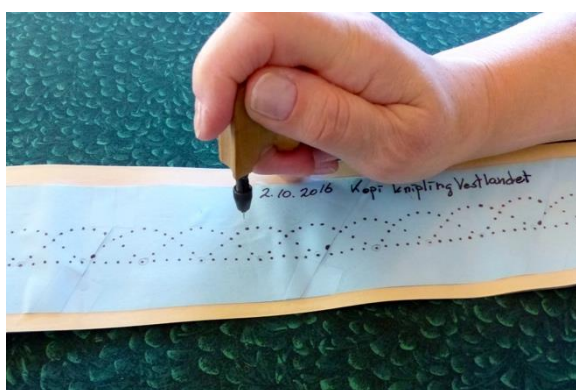
Mønsterbitene tapes både på rette og vrang. Så blir mønsterbrevet tatt av valsen, klippet rent, og merket med når rekonstruksjonen er gjort og av hvem.

Når delene er tapet sammen til en lang remse, limes denne på en forholdsvis tynn kartong med limstift. Ernst bruker papirlim.

Nå er mønsterdelene tapet sammen, merket og limt på en tynn papp/kartong

Over mønsteret legges det matt kontaktpapir som kjøpes hos bokhandleren. Kontaktpapiret hjelper til med at knappenålene står stødig, og at mønsteret blir sterkere og kan brukes flere ganger. Før mønsterbrevet blir festet til rullen/valsene blir punktene som er tegnet inn for senere å sette knappenåler i, stukket opp. Dette gjør Ernst med en nål som er festet til en trebit som ligger godt i hånden.

Her prikkes det i kniplebrevet

Det ferdige kniplebrevet settes på rullen

Når kniplebrevet er klart, må kniplepinnene klargjøres. Kniplerpinnene som er av tre, kjøper Ernst fra Sverige, og disse klargjør han ved å sette inn en gardinkrok/spiralkrok. For å få inn krokene stikker han hull med en syl i motsatt ende av «håndtaket». Det er viktig at kniplierpinnene er forholdsvis ferske når dette skal gjøres, ellers har de lett for å sprekke når kroken skrues inn.

Når kniplierpinnene er klargjort med kroker, skal metalltråden vikles på. I dette tilfellet gulltråd. Her bruker Ernst ei trefjøl som er ca. 20 – 25 cm lang, hvor han har slått inn tre spiker. Fjøla fester han til et lite bord med en tvinge.

Kniplierpinner, spiralkrok og en syl til å stikke hull i toppen av pinnen

Gulltråden, som er produsert i Frankrike, har en kjerne av bomull og er belagt med sølv som igjen er forgyldt med ekte gull. Ernst fester en snelle av gulltråden på en av spikerne på planken, tar enden av gulltråden og begynner å snurre tråden på kniplepinne. Når han har snurret tråden noen ganger for

Snurre gulltråd fra spole til kniplepinne

hånd rundt pinnen, legger han en metallring rundt håndtaket på pinnen, så fester han håndtaket på kniplepinne inn i en «trehylse» som er splittet på langs på to steder, og trekker ringen utenpå for å stramme. Da sitter kniplepinne helt fast i trehylsen, som så blir festet til en «sveivemaskin» som blir sveivet for hånd. Ernst sier at i stedet for å sveive manuelt, kan det brukes en drill.

Ernst sveiver med høyre hånd, og med venstre fører han tråden rundt på kniplepinne.

Når han har fått på nok gulltråd, snurrer han tråden noen ganger rundt kroken, før han sliter av tråden.

Da er tråden festet og kniplepinne er klar.

Når lahntråden (den flate tråden) skal spoles på kniplepinne, gjøres det på en litt annen måte.

Ernst bruker en tape for å feste lahntråden «flatt» til kniplepinne. Så fester han kniplepinne i samme trehylse med ring rundt, som tidligere, og spoler på

samme måte som sist. Lahntråden har lettere for å skli av kniplepinne, så her dekker han kroken med lahntråden med litt sølvpapir.

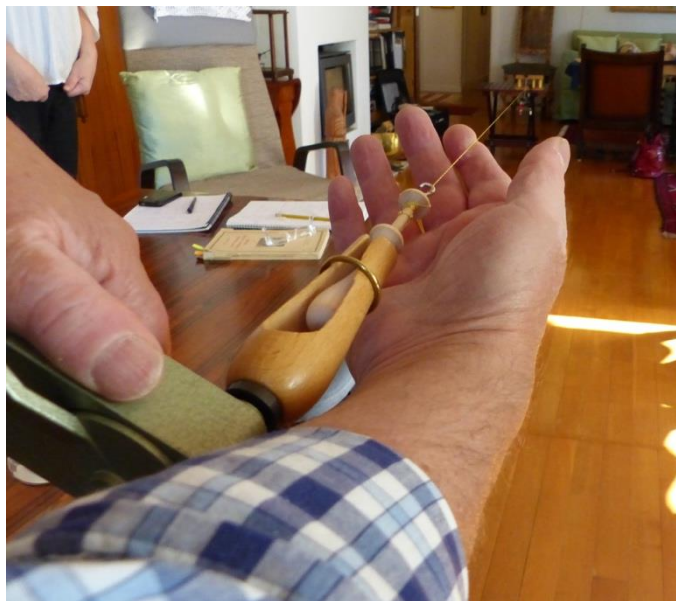
Tvinnet tråd, er tråd som er tvinnet sammen av to eller flere tråder. Det kan også være en frisêtråd, men da er den tvinnet hardere sammen.

I dette tilfellet bruker Ernst tre tråder som han først vikler sammen på kniplepinne før han nøster rundt og fester det til samme beholder som tidligere. De tre spolene med gulltråd er satt på hver sin spiker på treplaten, og treplaten er festet til et lite bord med en tvinge.

Så trekker Ernst ut trådene fra spolene ved å gå sakte bortover i stua, ca. 6-8 meter. For at spolene ikke skal hoppe av spikerne legger han en treplate over, som han fester med en større tvinge.

Når spolene er godt festet tar han den hånddrevne spolemaskinen/borren og starter med å tvinne de tre trådene sammen.

Når trådene er «passe» sammenvinnet, tar han av noe av tråden som har festet seg rundt kroken. Så vikler han for hånd de tre trådene som nå har blitt til en, rundt selve kniplepinne og fortsette med å bruke spolemaskinen.

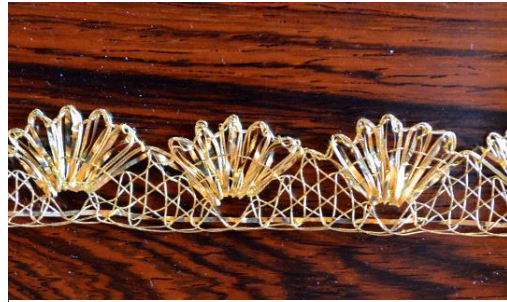
Her tvinnes gulltråd fra 3 spoler sammen til en løstvinnet tråd

Knipling nr. 1

Knipling nr. 1 er kniplot av gulltråd og består av vifter, enkeltslagsbunn (halvslagsbunn) og belgisk kant.

Kniplebrevet til denne kniplingen ble utarbeidet i prosjektet.

Antall pinner på knipling nr. 1:
12 pinner med vanlig rund tråd
2 pinner med lahntråd

Knipling nr. 1

Ernst mener det er enklest å bruke et forstørret fotografi av metallkniplingen som skal kopieres, i stedet for å tegne mønster.

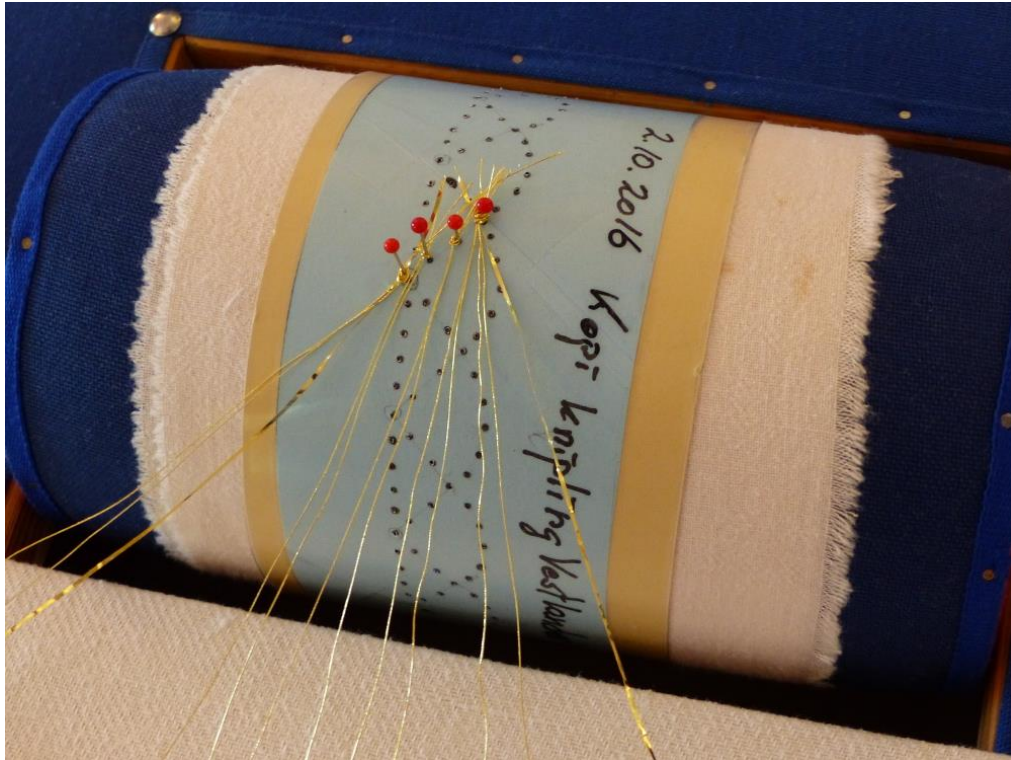
Når selve arbeidet med å kniple knipling nr. 1 starter, brukes det et forstørret bilde av kniplingen som skal kopieres. Dette for å se hvordan trådene på den nye kniplingen skal gå.

Ernst knyter sammen 4 enkle tråder + lahntråden med en vanlig knute rundt en knappenål, og fester knappenålen ned i kniplebrevet. Det er viktig å knyte lahntråden sammen med vanlige rund tråd, fordi lahntråden har lett for å skli, og er vanskelig å feste.

Når gulltråden skal vikles ut/inn for at alle kniplepinnene skal få like lange tråder, holder Ernst en pekefingeren forsiktig over tråden med venstre hånd mens han snurrer kniplepinnen med høyre hånd. Noe av tråden skal nå vikles forsiktig rundt kroken som er festet i enden av kniplepinnen.

Tråden må ikke nøstes på, og det er viktig å være ren på hendene. Har man tatt i løk, kål eller gummistrikk vil det gjøre at metalltråden anløper. Det er også viktig at gulltrådene er like lange.

Når knappenålen festes til kniplebrevet på rullen, kan den peke litt bakover, og det er viktig at lahntråden glattes. Ernst glatter tråden ved å dra den forsiktig mellom pekefinger og tommel et par ganger.

Nå er de første kniplepinnene med gulltråd knyttet fast til knappnålene og festet til kniplebrevet

Ernst forklarer Anna, at denne gangen er det lurt å sette opp alle kniplepinnene på en gang. Den første nåla med 5 tråder (4 tråder + lahntråd) settes i hullet der to buer møtes. Den neste nåla som har 2 tråder i hver sin pinne, stikkes ned i hullet som kommer foran og nedenfor. Funksjonen til disse trådene er å holde viften i fasong samtidig som den lager nettbunnen mellom viftene. 2 nye pinner med rund tråd knyttes til en ny knappnål, og blir festet til knipleputen. Helt nederst mot venstre kommer en nål med 1 pinne med lahntråd som er festet sammen med 2 pinner med vanlig gulltråd.

Tilsammen 12 kniplepinner, 10 med vanlig gulltråd og 2 med lahntråd av gull. Da er fire knappnåler festet til kniplebrevet. De fire nålene står på skrå etter hverandre i hullene på kniplebrevet.

De tre første pinnene til venstre (2 med vanlig tråd + 1 med lahntråd, festet til nederste knappnål) blir lagt helt ut til venstre.

Neste pinnepar skal danne bunnen av viften, og holdes statisk i venstre hånd mellom pekefinger og langfinger, og langfinger og ringfinger. Pass på at tommelen på venstre hånd holdes i ro.

Kniplepute med ferdige oppsatte kniplepinner, ferdig til å kniple knipling nr. 1

Ernst sier at den første mønsterrapporten aldri blir helt fin.

Selve knipleprosessen starter med viften, ved at de 3 pinnene (1 lahntråd og 2 med vanlig tråd) som ligger helt til høyre begynner å jobbe seg innover mot midten. Så tilbake igjen.

Når første vifte er ferdig, blir de 3 kniplepinnene som kniplet viften+ de neste 4 pinnene festet til høyre med en nål for å holdes på plass. Med pinnene til venstre kniples bunnen mellom viftene. Denne bunnen består av 7 pinner hvor en av dem er en lahntråd.

Da Ernst og Anna var godt i gang med å kniple nr. 1, oppdaget de at det manglet 2 pinner med vanlig gulltråd. Det var to tråder i kanten av kniplingen. Denne kanten blir kalt belgisk kant.

Når første vifte er ferdig, blir de 3 kniplepinnene som kniplet viften + de neste 4 pinnene festet til høyre med en knappenål. Dette for å holde pinnene på plass mens pinnene til venstre skal kniple bunnen mellom viftene. Denne bunnen består av 7 pinner hvor en av dem inneholder en lahntråd. Lahntråden hører til i den belgiske kanten.

Når bunnen er ferdig kniplet med halvslag, blir alle de 5 kniplepinnene som ligger til venstre festet mot venstre med en knappenål.

Nå fortsetter Anna og kniple på knipling nr. 1.

De 5 pinnene mot venstre, som danner nettet (bunnen) og kanten nede (1 med lahntråd og 4 med vanlig gulltråd) skal ikke være med i arbeidet når neste vifte skal kniples. De festes derfor med en knappenål helt opp til venstre på knipleputa. Anna holder de to neste pinnene til venstre som fortsatt er i arbeid med venstre hånd, mellom pekefinger og langfinger, og langfinger og ringfinger. Venstrehånden holdes rolig på knipleputen.

De 3 pinnene til høyre som danner viften, ligger (fra høyre) først 2 pinner med vanlig gulltråd, og neste pinne med lahntråd.

Mellom disse 3 pinnene og de 2 som Anna holder med venstre hånd ligger 4 pinner med vanlig gulltråd. Nå er det tilsammen 9 pinner som Anna skal kniple med og som vil danne neste «stråle» i viften.

Hun starter med å legge lahntråden under nærmeste pinne mot venstre, så fortsetter pinnen med lahntråd over neste pinne. Så vrir (høyre pinne over venstre) hun de to pinnene som lahntråden har passert. Nå ligger pinnen med lahntråd som nummer fire fra høyre. Så tar Anna de 2 pinnene (paret) lengst til høyre og legger begge under den neste kniplepinnen, og fortsetter mot venstre ved å legge de 2 pinnene over neste kniplepinne. Etter at det er gjort vrir hun de to pinnene ytterst mot høyre. Nå ligger de 3 pinnene som danner viften (lahntråd og to pinner med vanlig tråd) mellom 2 pinner til høyre og 2 pinner til venstre (i tillegg ligger de to pinnene som holdes fast med venstre hånd). De 3 pinnene, viftepinnene eller gangarene som Ernst sier, ligger i midten. Anna holder disse 3 kniplepinnene med høyre hånd, mellom lillefinger og ringfinger, og ringfinger og langfinger. De 3

Gullknipling nr. 1 er godt i gang med vifter halvslagsbunn og belgisk kant

pinnene fortsetter over neste pinne til venstre og under neste igjen. Så skal de under de 2 pinnene som holdes i ro med venstre hånd (viftebunnen). Så strammes de 3 pinnene som danner viften ved at Anna løfter høyre hånd med gangarene opp mot rullen, og forbi rullen og mønsteret og strammer litt til. Nå har pinnene og trådene som danner viften kommet til bunnen av viften.

Anna fortsetter nå mot høyre ved å ta de 3 pinnene, gangarene i høyre hånd over første pinne, og under neste.

Så deler de 3 pinnene (gangarene) som danner viften seg. Nå tar hun først de 2 pinnene uten lahntråd og går over pinnen til høyre, og videre under den siste pinnen på høyre side. De to pinnene som hun nå har gått over og under, vris. Så fortsetter hun med pinnen med lahntråd, og legger den over pinnen til høyre og under neste. Pinnene som hun nå har gått over og under, vris.

Så settes det i en knappenål i mønsteret. Nåla plasseres etter de 4 trådene til høyre og i neste prikk til høyre på mønsteret. Nålen settes der for at disse 4 trådene skal ligge i ytterkant av viften, og ikke forsvinner innover. Så kommer en vri på pinne nr. 4 og nr. 5 (de to pinnene som ligger til høyre for de tre som danner selve viften).

Nå ligger pinnene som de lå i utgangspunktet før denne operasjonen med viften startet. Altså alle 3 pinnene som danner viften (lahntråd og 2 med vanlig tråd) helt ut mot høyre.

Viften består av fem like «stråler» hvor hver av «strålene» kniples på samme måte. Det jobbes fra ytterkanten av «viftestrålene» til bunnen av viften og tilbake.

Det er viktig at trådene går over og under hele veien, for at de skal henge sammen. Når tråden på pinnene begynner å bli korte og vanskelig å jobbe med, tas det forsiktig ut mer tråd. Etter at 5 «stråler» er kniplet og det er satt i knappenåler for hver «stråle» for å holde dem på plass så de ikke trekker innover, kommer nederdelen av viften og den skal ikke festes i prikken som markerer buen. Mellom viftene og nederst på kniplingen (mot venstre) kommer en nettbunn, og da skal de 5 pinnene som har vært festet med nål mot venstre være med sammen med de 2 pinnene som holdes i ro og danner bunnen av viften. Det er viktig å se at trådene henger sammen.

Enkeltslagsbunn (halvslagsbunn) og belgisk kant

Nettbunnen starter med at de 2 siste pinnene til venstre som har vært i arbeid, vris.

Så legges 6 av pinnene som ligger på høyre side, opp mot høyre (5 pinner med vanlig gulltråd og en pinne med lahntråd).

Nå starter Anna med å kniple med de 8 kniplepinnene som ligger til venstre på knipleputa. Helt til venstre ligger 3 pinner samlet (først 2 kniplepinner med vanlig gulltråd, så 1 pinne med lahntråd). Det er satt en knappenål helt til venstre og nederst på kniplingen.

Anna holder de 2 neste kniplepinnene med venstre hånd, mellom ringfinger og langfinger, og langfinger og pekefinger. Med høyre hånd holder Anna de neste 2 pinnene, og bortenfor ligger 1 kniplepinne med vanlig knipletråd. Anna jobber nå fra venstre mot høyre, og starter med å slå enkeltslag, 2. pinne fra venstre side som hun holder i, går over 3. pinne samtidig som hun teller 1, så fortsetter hun med å løfte pinne nr. 2 med venstre hånd og pinne nr. 4 med høyre hånd og går tilbake og legger pinne nr. 2 over første pinnen og pinne nr. 4 over tredje pinne, og teller 2. Så setter hun en knappenål i bunnen av kniplingen på høyre side av de 2 første trådene som ligger til venstre. Så lager hun et nytt enkeltslag, før hun går utover igjen, og får med kniplepinnene helt til venstre. Et nytt enkeltslag helt til venstre, og setter i en knappenål på mønsteret med 4 tråder utenfor til venstre.

Så legger hun igjen de 2 kniplepinnene til venstre i ro mot venstre, før hun holder de 2 neste med venstre hånd, og legger pinnen med lahntråd som nr. 3 fra venstre i forhold til de aktive pinnene. Så jobber hun seg innover igjen ved først å legge den ytterste pinnen hun holder i med venstre hånd over neste pinne. Deretter tar hun pinnen med lahntråden og løfter den over den nærmeste pinnen til venstre, mens den ytterste pinnen går over pinnen med lahntråd. Da havner lahntråden ytterst til venstre av de aktive pinnene (men med 2 passive pinner utenfor).

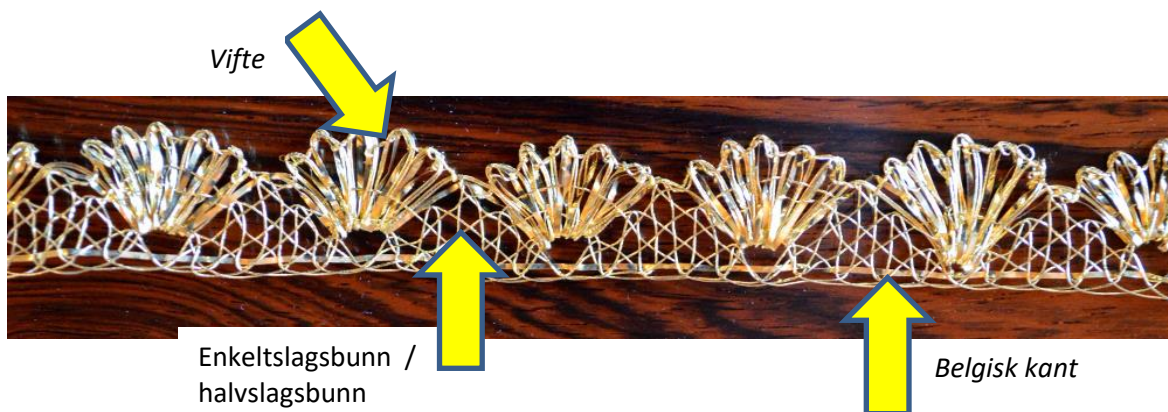
Til høyre for pinnen med lahntråd knipler hun to enkeltslag, samtidig som hun teller 1 og 2, og setter i en nål midt i kniple mønsteret.

Så jobber hun seg utover igjen, mot venstre side ved å starte med enkeltslag helt til hun kommer ut til pinnen med lahntråd. Da legger hun pinnen nærmest pinnen med lahntråd over pinnen med lahntråd, og fortsetter med å legge lahntråden over neste pinne til høyre.

Så vrir hun 2 ganger på de 2 pinnene som har ligget helt til ro på venstre side, og setter i en knappenål i mønsteret 4 tråder fra venstre side. Nå er hun igjen ferdig med å jobbe med de 2 pinnene helt til venstre, og de blir igjen lagt til ro mot venstre. Så legges pinnen med lahntråden helt til venstre ved å gå til venstre over første pinne og under neste.

Nå skal det igjen jobbes innover mot høyre ved å slå enkeltslag 3 ganger. Da har hun fått med alle pinnene bortsett fra de 3 siste som ligger helt oppe til høyre (2 pinner med vanlig tråd lengst til høyre og pinnen med lahntråd som pinne nr. 3 fra høyre). Så setter hun i en nål etter 5. pinne fra høyre. Denne nålen settes øverst i nettbunnen på mønsteret. Så er det tilbake med enkeltslagene, hvor hun starter med første pinne etter pinnen med lahntråd som ligger i ro sammen med to pinner med vanlig tråd. Enkeltslagene fortsetter på samme måte som tidligere og avsluttes til venstre med å få med de siste pinnene som har ligget i ro. Så repeteres teknikken, men med at det blir færre og færre pinner, helt til nettbunnen er ferdig. Så legges 5 pinner til hvile på venstre side, og festes med en nål. Da er arbeidet klart til å starte med neste vifte som kniples på samme måte som foregående vifter. Denne kniplingen består av vekselvis å kniple vifter og enkeltslagsbunn, samtidig som den belgiske kanten kniples helt til venstre og sammen med enkeltslagsbunnen.

Når kniplingen begynner å bli så lang at rullen hvor kniplebrevet er festes ikke kan rulles bakover, må noen av knappenålene i begynnelsen av kniplingen fjernes. Så kan rullen rulles bakover mot begynnelsen av kniplingen, og mer av mønsteret kommer fram så det kan kniples videre. Med jevne mellomrom må også trådene på pinnene vikles forsiktig ut for å gi mer tråd til videre arbeid.

Anna Sigurðardóttir, fagpersonen i prosjektet sine notater under arbeidet med knipling nr. 1

Knipling 1, med vifter, enkeltslagsbunn (halvslagsbunn, nettbunn) og belgisk kant.
12 pinner med rund tråd, 2 pinner med lahn.

Belgisk kant:

Dvs. at par fra kniplingen går helt ut i kanten og inn igjen. Husk å trekke ikke i lahnen som følger den belgiske kanten, lahnen skal legge seg pent i kanten og helst ikke ha vri.

Fire pinner utenfor nåla, i kanten.

Viften:

Lahnen og paret med de runde trådene går alle helt opp og helt ned i viften. Men de følges ikke ad hele tiden. Ved begynnelsen av viften er parene fra viften vridde etter enkeltslagsbunnen (bunnparet, mageparet og det øverste paret). Øverst ligger lahnen til venstre og de runde trådene til høyre.

«Først, med lahnen; under – over – og vri (det paret som lahnen gikk igjennom).

Så, med de to runde trådene sammen; under – over – vri.

Nå fortsetter de tre samlet; over – under (vrien åpnes første gangen) og under bunnparet og snur opp igjen.

Samlet alle tre går de over – under neste par. Så går paret med de runde trådene over – under – vri, lahnen går også over – under – vri.

Nål settes øverst i viften mellom trådene i øverste paret i viften, dvs. med tre tråder og en lahn utenfor nålen. Vri (paret øverst i viften) etter nålen.

Gjenta fra «

Gangarene (lahnen og de to runde trådene) ender til slutt øverst i viften, og legges til side mens enkeltslagsbunnen kniples. Parene som kom ut av viften vris før enkeltslagsbunnen.

Enkeltslagsbunn:

Det ene kantparet kommer inn og møter bunnparet i viften med enkeltslag – nål – enkeltslag, og ut igjen i kanten.

Lahnen går enkelt imellom paret ved at man løfter den pinnen som er over og legger lahnen i mellom (over den andre pinnen) og legger den runde tråden ned igjen på samme sted – likt begge veier. Så tar man enkeltslag med det andre kantparet og setter nål med begge utenfor (4 pinner utenfor nåla!) og går inn med det ene paret igjen, over/under lahnen og inn i kniplingen videre med enkeltslag, enkeltslag – nål – snu og ut igjen med enkeltslag og helt ut i kanten. Så inn igjen og tar inn et par til, som er toppen av bunnen, snur ned igjen, osv.

Avslutt med å ta paret inn igjen fra kanten slik at det er klart til enkeltslag med bunnparet i viften når den er ferdig.

Knipling nr. 1
Foto: Anna Sigurðardóttir

Knipling nr. 2

Knipling nr. 2 er kniplet av sølvtråd, og består av vifter, mandler og sykant. Til denne kniplingen ble det brukt ferdig tegnet og prikket kniplebrev.

Kniplingen kniples med:

- 12 pinner med vanlig rund metalltråd
- 3 pinner med lahntråd
- 1 pinne med tvinnet tråd (tre vanlige metalltråder tvinnet sammen)

Knipling nr. 2

Før selve kniplearbeidet begynner, studerer Anna et forstørret foto av kniplingen. Dette gjør hun for å se hvor mange kniplepinner hun trenger, og hvilke typer tråd som skal vikles opp på pinnene. Ernst og Anna samtaler rundt trådtype (vanlig glatt, tvinnet eller lahntråd), og hvor de ulike trådene går i kniplingen.

De kommer frem til at det er brukt 1 pinne med tvinnet tråd (tre vanlige runde metalltråder tvinnet løst sammen). Ernst forteller at hadde trådene vært tvinnet hardere sammen hadde det vært en frisètråd.

Anna knyter den tvinna tråden sammen med lahntråd og et par med vanlig tråd (tilsammen 4 pinner).

Hun plasserer disse med knappenål i bunnen av viften, og i punktet lengst fra seg.

Så knytes 4 pinner med vanlig sølvtråd sammen, disse skal danne mandlene. Knappenålen som holder disse 4 trådene, plasseres i prikken som kommer nedenfor viften på skrå mot Anna og Ernst. Så skal trådene som danner sykanten festes. Ernst forteller at dette er en vanlig sykant i motsetning til kanten på knipling nr. 1 som var belgisk kant.

I sykanten er det 2 kniplepinner med lahntråd, 2 + 2 tråder som går parallelt og 1 tråd som går parallelt innenfor.

Den siste knappenålen med de 7 trådene settes i punktet helt i ytterkanten på venstre side av kniplebrevet der sykanten kommer.

Nå er alle trådene som skal brukes i sølvkniplingen festet til kniplebrevet på knipleputen, med knappenåler.

Ernst kan fortelle at underveis i arbeidet blir det ofte oppdaget at en eller flere tråder må legges til, eller tas bort. Det er fordi det ikke alltid er like lett å se hvor mange tråder som er i kniplingen når arbeidet starter.

På knipleputen ligger det nå 3 grupper med kniplepinner. Gruppen til høyre består av 4 pinner, 1 med lahntråd, 1 med tvinnet tråd, og 2 med vanlig tråd.

Gruppen i midten består av 4 kniplepinner, alle med vanlig tråd. Gruppen lengst til venstre består av 7 pinner, 2 med lahntråd og 5 med vanlig tråd.

De 2 pinnene med vanlig tråd ytterst til venstre, danner et par, og skal gå i sykanten. Disse to skal ha mye vridninger for å holde sykanten på plass, og ikke skli. Så kommer de 2 lahntrådene som skal glitre og blinke. Neste pinne med vanlig tråd skal være en hjelpetråd. De 2 neste pinnene kaller Ernst for gangarene, og det er de som går hele tiden. Dette er et par og de går frem og tilbake i kanten, og henter inn de andre trådene for å binde kniplingen sammen.

De 4 neste pinnene med vanlig tråd, går inne i viften for å holde styr på trådene der. De passer på så de har jevn avstand inne i viften, men når disse 4 trådene kommer inn mot midten av kniplingen, er det de som også lager mandelen.

De 4 siste pinnene, hvor pinnen lengst til høyre er viklet med lahntråd, neste pinne med tvinnet tråd, og til sist de 2 pinnene med vanlig tråd som skal holde styr på ytterkanten av viften.

Ernst og Anna diskuterer hvor på kniplingen de skal starte.

De blir enige om å starte i bunnen av viften.

Etter forsiktig å ha startet arbeidet nede til venstre i sykanten, prøvd seg fram med noen slag, oppdager de at de må bruke en vanlig sølvtråd til. Denne skal være med i sykanten for å forsterke

den. De 6 ytterste pinnene mot venstre festes med en stor knappenål. Dette er trådene som danner sykanten på kniplingen, og som nå har fått en ekstra tråd. Nå inneholder kniplingen tilsammen 16 kniplepinner med sølvtråd.

I midten ligger det 2 pinner med vanlig tråd som skal danne bunnen av viften, og ytterst til høyre ligger 8 pinner, 1 med lahntråd og 1 med tvinnet tråd. De resterende 6 pinnene har vanlig tråd.

Vifte

Anna starter med å kniple viften, og knipler med 10 pinner. De resterende 6 pinnene som ligger til venstre er festet opp med en knappenål. Hun holder de neste 2 pinnene til venstre med venstre hånd, de holdes i ro og er bare med på å binde trådene som kommer fra viften.

Viften består av 7 stråler, og Anna starter med å kniple fra viftebunnen og ut mot høyre og toppen av viften. Hun har gått rundt pinneparet til venstre som holdes med venstre hånd, og fortsetter mot høyre med pinnene med lahntråd og tvinnet tråd som et par. Hun tar disse 2

pinnene samlet og går over første pinne og under neste pinne mot høyre. Det samme gjentar seg på de to neste pinnene, så deles de to pinnene som har jobbet sammen mot høyre. Nå tar hun først pinnen med tvinnet tråd og går først over og under de 2 neste pinnene, og så vrir hun på de to pinnene som hun har gått over og under, og som nå ligger som pinne 2 og 3 fra høyre. Så tar hun pinnen med lahntråd og gjør samme prosessen, over, under og vri. Da ligger pinnene med lahntråd og tvinnet tråd som et par lengst ute til høyre, og hun setter en knappenål i det store punktet på toppen av avmerkingen på kniplebrevet. Knappenålen setter hun innenfor de 3 trådene til høyre, og strammer.

Før hun går tilbake til midten av kniplingen med de 2 pinnene som nå ligger ytterst til høyre (tvinnet tråd og lahntråd), vrir hun på pinne nummer 3 og 4 fra høyre. Så går lahntråden som ligger som nr. 2, under og over de 2 neste pinnene til høyre og så vrir hun på dem to ganger. Tråden som er tvinnet følger etter på samme måte. Nå ligger lahntråd og tvinnet tråd igjen samlet, og går videre mot venstre som et par. Starter så med å gå over og under de neste 4 pinnene, og avslutter i bunnen av viften med å gå rundt paret hun har holdt i ro med venstre hånd. Pinnene går fra undersiden rundt og tilbake. Igjen fortsetter hun til høyre og mot toppen av viften, ved å gjøre akkurat det samme, over og under osv.

Hver gang hun kommer til toppen av viften, setter hun i en knappenål innenfor de 3 ytterste trådene mot høyre og i punktet på kniplebrevet.

Sykant

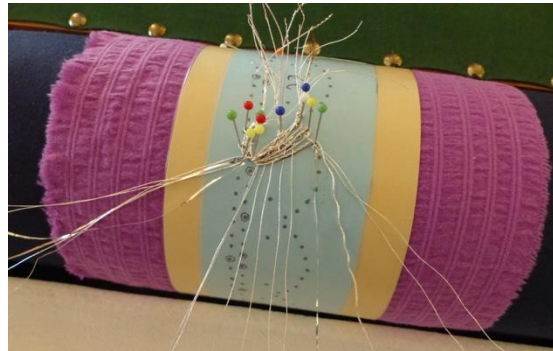
Nå fortsetter Ernst på arbeidet. Når alle strålene på viften er knippet, og siste knappenål er satt, festes 4 kniplepinner opp mot høyre med knappenål, og skal ligge i ro mens neste gruppe knipler. Den delen av kniplingen som danner bunnen av viften, og sykanten.

Først må viften festes i sykanten, merket på kniplebrevet som er ringet rundt, to parallelle punkter viser start og slutt på viftebunnen.

Så festes de 4 neste pinnene som hører med til viften også opp mot høyre med en knappenål.

Nå skal det knipler med de 8 pinnene som ligger mot venstre (2 med lahntråd og 6 med vanlig tråd). Ernst starter med å gå helt ut til venstre over og under, og de 2 pinnene som går i sykanten går parallelt og festes med en knappenål.

Så knipler det tilbake mot høyre og viftebunnen, ved at de parallelle pinnene i sykanten går mot høyre, over og under og de ytterste pinnene vris to ganger. Så går pinneneparet over neste pinne mot høyre med lahntråd, og under neste med lahntråd. Da ligger det 4 pinner mot venstre (2 med lahntråd og 2 med vanlig tråd). Med de neste 4 pinnene slås et vevslag.

Oppstart av knipling nr. 2 med viften

Nå holdes 2 pinner i hver hånd mellom pekefinger og langfinger, og langfinger og ringfinger og strammer opp ved å dra høyre og venstre hånd fra hverandre og ut til sidene. Så settes en nål og nytt vevslag med de samme 4 pinnene. Tre vridninger på pinnene til høyre. De to neste pinnene/pinneparet går over og under pinnene med lahntråd. Så fortsetter pinneparet over og under de neste 2 pinnene, som vrís to ganger. En knappenål blir satt i kniplebrevet, innenfor pinneparet. Igjen går paret tilbake over og under de neste 2 pinnene som så vrís. Videre går paret over og under pinnene med lahntråd og fortsetter over og under de 2 siste pinnene som er i arbeid og som danner sykanten/bunnen.

Paret går parallelt hele tiden, og vrís aldri. Så går paret igjen ut mot venstre, og igjen innover mot høyre, og hver gang paret kommer ut i enden settes det i en knappenål.

Sykanten er kniplet bort til neste merke med ring på kniplebrevet, og som markerer enden av mandelen i sykanten. Før arbeidet med å kniple mandelen kan starte, festes de 8 kniplepinnene mot venstre opp til venstre med en knappenål.

Mandel

Mandelen starter midt på viften med 4 av de trådene som har vært låst opp mot høyre med knappenål.

Når mandelen skal kniples, settes tre kniplepinner fast mellom fingrene i venstre hånd

Ernst starter med å sette 3 av de 4 kniplepinnene som en vifte i venstre hånd mellom lillefinger og ringfinger, langfinger og pekefinger, og den siste mellom pekefinger og tommeltott. Den siste av de 4 pinnene, den lengst til høyre blir brukt som ganger. Det vi ser at det er den som skal gå over og under kniplepinnene som Ernst holder mellom fingrene med venstre hånd. Disse 3 pinnene er passive, mens pinnen til høyre går hele tiden. Teknikken minner om en vevteknikk, der innslagstråden (gangaren) går over og under renningstrådene (de tre passive), og på vei tilbake går tråden over og under

renningen motsatt. Denne vevteknikken kalles lerretsbinding eller toskaft.

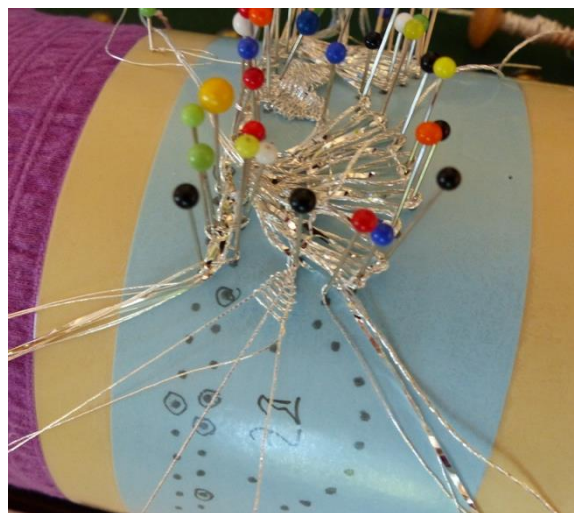
Mandelen er et av formslagene, og navnet mandel har den fått etter fasongen på formslaget.

For hver gang Ernst går over eller under med gangaren, så trekker han kniplepinnen bakover mot rullen og kniplebrevet. Dette for å stramme opp tråden.

Etter hvert som mandelen begynner å ta form, må de 3 passive kniplepinnene i venstre hånd sprike mer og mer. Da flytter Ernst pinnen lengst til venstre så den holdes kun med lillefinger og inn i hånden, pinnen i midten flyttes til mellom langfinger og ringfinger, mens pinnen til høyre blir ført enda mer mot høyre. Dette for at formslaget skal få et uttrykk som en mandel, som er bredest på midten og går inn igjen i en spiss i begge ender. Selve vevingen går over flere omganger, og tråden blir stadig strammet opp, og av og til hjelpes oppstrammingen med en knappenål.

Når mandelen har smalnet inn i andre enden blir den festet med en knappenål i det enslige punktet med ring rundt.

Så skal mandelen festes til sykanten, og det starter med et vevslag med de fire vanlige trådene som har dannet mandelen. Trekker parvis i trådene og setter i en knappenål mellom de fire trådene. Løser opp de 8 pinnene som danner sykanten, og tar de to kniplepinnene som var gangaren med høyre hånd og legger dem mellom de fire pinnene som dannet mandelen og de 6 som er igjen på venstre side. Nå skal gangaren fra sykanten binde sammen sykanten og mandelen. Starter med et vevslag mot høyre 2 ganger, og setter i en nål. Da har han 2 løse pinner til høyre, fortsetter med å gå tilbake med disse 2 pinnene og de 2 neste fra venstre side, og lager et nytt vevslag mot venstre. Legger igjen de 2 pinnene til høyre ut mot høyre. Disse 2 skal være med å lage neste mandel. Et nytt vevslag mot venstre, mens de 2 pinnene til høyre ligger i ro. Etter vevslaget strammes trådene og de 2 pinnene som nå var med i det siste vevslaget legges mot de 2 pinnene på høyre side. Da er de 4 pinnene som skal danne mandelen klare, og ligger til høyre og er festet med en knappenål.

Vifte og halvferdig mandel

Så fortsetter Ernst å kniple sykanten ved å gå med de 2 pinnene (et par) som ligger mot høyre, men før nålen som senere skal danne mandelen. Han går først under, så over de neste 2 pinnene og vrir to ganger på de 2 pinnene som nå ligger til høyre. Da har han kommet fram til de 2 pinnene med lahntråd og går over og under disse med paret. Da har han igjen 2 pinner på venstre side, og der går han først under og så over med paret, før han vrir to ganger på de 2 pinnene han passerte med paret. Setter i en nål innenfor paret (gangarene). Fortsetter med å gå innover igjen med paret, først over så under, og vri på de 2 han passerte. Videre over og under de 2 kniplepinnene med lahntråd, og over og under de 2 neste som vrir to ganger. Setter i en nål, før paret på nytt går utover mot venstre på samme måte som tidligere.

Når sykanten er kniplet fram til punktet med ring (punktet som står alene), samtidig som arbeidet avslutter inne mot midten av kniplingen, skal det kniples en ny mandel som skal gå fra punktet den forrige mandelen sluttet og opp mot midten av neste vifte.

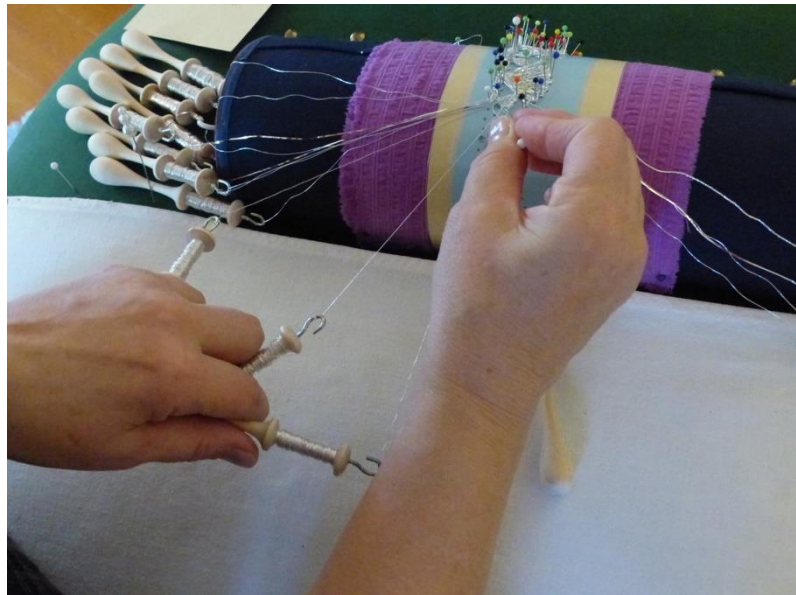
Først blir de 8 pinnene som danner sykanten festet med en nål mot venstre.

Når Ernst starter på neste mandel, vrir han litt på knipleputen mot venstre. Dette gjør han for å få riktig vinkel på mandelen, han ønsker å få den rett imot seg.

Igjen setter han kniplepinnene som en vifte i venstre hånd. Ernst starter alltid med kniplepinnen som ligger løst til høyre når han skal kniple et formslag. Så knipler han denne mandelen på samme måte som den forrige. Han går over og under de tre pinnene han holder i venstre hånd samtidig som han under arbeidet får pinnene til å sprike mer på midten. Han strammer opp tråden for hver gang han har gått over eller under 1 av de 3 trådene.

Pinnen som går over og under er nå gangar, og de tre pinnene som holdes med venstre hånd er passive. Ernst forteller at han ikke teller antall ganger han fyller mandelen med tråd. Dette fordi at tråden legger seg forskjellig, og derfor fyller ut på ulik måte.

Det er viktig å bruke en knappnål for å dytte opp tråden med jevne mellomrom. Dette for å få rett fasong på mandelen. Det er også viktig å fylle opp litt for mye. Når mandelen er ferdig skal gangaren ligge på høyre side, og det avsluttes med et vevslag med de 4 pinnene som har vært i arbeid. Ernst setter i en knappnål på slutten av mandelen som festes i neste prikk på kniplebrevet. Så festes de fire pinnene som kniplet mandelen ut mot høyre med en knappnål. Ernst sier at det er viktig å vikle av nok tråd fra pinnene, så kniplepinnene kan legges godt ut til siden slik at de ikke kommer i veien for trådene og pinnene som det fortsettes å kniple med.

Det er viktig å bruke en knappnål for å dytte trådene som danner mandelen på plass

Ernst snur kniplebrettet tilbake, så han sitter rett i mot rullen og knipleputen. Så fortsetter Ernst med å kniple sykanten bort til punktet med ring rundt, som danner starten av viftebunnen.

Nå er det Anna som fortsetter med å kniple neste vifte. Det gjøres som foregående vifte, men nå starter hun øverst på viftebenet og går fra høyre mot venstre og viftebunnen. Hun knipler med de 10 kniplepinnene som ligger til høyre. De 6 kniplepinnene som danner sykanten er festet opp til venstre med en knappnål.

Lengst til venstre ligger pinneparet med vanlig rund tråd som danner bunnen av viften. Disse to pinnene holdes med venstre hånd, mellom pekefinger og langfinger, og mellom langfinger og ringfinger. Denne hånden ligger i ro på venstre side.

Lengst til høyre ligger ytterst en kniplepinne med tvinnet tråd, så pinnen med lahntråd. Disse to trådene skal gå frem og tilbake gjennom viften. De resterende 6 kniplepinnene imellom består av vanlig rund tråd.

Anna starter fra høyre mot venstre med pinnen med lahntråd (nr. 2 fra høyre) og går under og over de 2 første pinnene, som hun så vrir. Så tar hun pinnen med tvinnet tråd og gjør det samme, under og over og vri. Så fester hun de to pinnene som nå ligger helt ute til høyre med en knappnål i knipleputen. Igjen ligger pinnene med tvinnet tråd og lahntråd ved siden av hverandre og danner et par. Anna holder disse pinnene med høyre hånd mellom pekefinger og langfinger, og mellom langfinger og ringfinger og fører dem samlet som et par. De går først over, så under de 2 første pinnene til venstre, og fortsetter på samme måte over og under de 2 neste. Da har pinneparet med lahntråd og tvinnet tråd kommet bort til de to pinnene Anna holder i ro med venstre hånd (bunnparet). Pinnene går samlet under begge disse og rundt.

Så fortsetter de å gå samlet tilbake, over og under, og over og under til de kommer bort til de to pinnene som er festet med knappnål. Anna fjerner knappnålen og skiller pinnene med lahntråd og tvinnet tråd, sånn at de gå en og en videre mot høyre. Først går pinnen med tvinnet tråd over og under, og vri på pinnene som ble passert. Videre følger pinnen med lahntråd på samme måte, over og under, og vri på de to pinnene som ble passert.

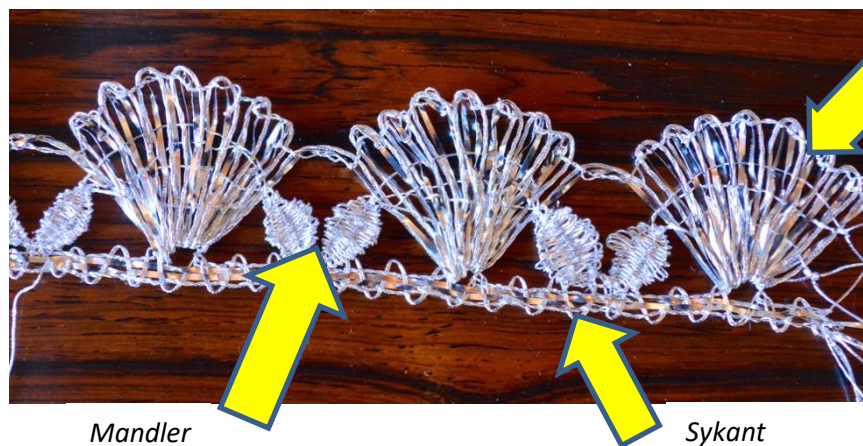
Igjen ligger pinnene med lahntråd og tvinnet tråd samlet lengst mot høyre, og Anna setter i en nål i toppen av viften med 3 tråder utenfor nålen til høyre. Nålen settes i det første punktet der den nye viften starter. Så løfter og strekker hun litt på pinneparet mot høyre og de to neste pinnene som hun også vrir.

Nå tar hun samme operasjon igjen mot venstre og bunnen av viften og tilbake igjen. Hun gjør samme operasjonen til alle de 7 viftestrålene er kniplet. Underveis retter hun på trådene som ligger inne i viften. Det er også viktig med jevne mellomrom å glatte på lahntråden. Når kniplearbeidet kommer for langt frem på rullen, må rullen rulles bakover. For å få dette til må knappnålene som var satt i kniplingen i starten, fjernes. Når siste nålen i viften er satt, legger Anna pinnene med lahntråd og tvinnet tråd ytterst mot høyre. De 2 neste pinnene vrir hun to ganger og setter i en nål i neste merke, sånn at det er klart til å kniple neste vifte. Nå festes også de neste 4 pinnene til høyre som danner viften, opp mot høyre med en knappnål. De neste 4 pinnene med vanlig tråd som senere skal danne en mandel blir også lagt opp til høyre.

Før neste vifte kniples, skal bunnen/sykanten kniples under bunnen av viften og bort til der neste mandel begynner.

Bunnen starter med et vevslag ved at de 2 siste pinnene fra viften møter de 2 første pinnene med glatt tråd fra sykanten. Anna strekker parvis i pinnene før hun setter i en nål mellom de fire trådene og i neste merke nederst mot venstre og sykanten på kniplebrevet. Så tar hun et nytt vevslag og løsner de siste fire pinnene på venstre side. Så fortsetter hun med de 8 pinnene til venstre og kniple sykanten frem til starten av neste mandel.

Resten av knipling nr. 2 er repetisjon med å kniple vifte, sykant og mandler.

Vifte med 7 stråler.

Mandler

Sykant

Anna Sigurðardóttir, fagpersonen i prosjektet sine notater under arbeidet med knipling nr. 2

Knipling 2, med vifter, mandler og sykant.

12 pinner med rund tråd, 3 pinner lahn, 1 pinne med tre tråders tvinnet tråd.

Viften:

Lahnen og tvunnet tråd går helt opp og ned i viften, i toppen av viften deler man "paret" (lahn og tvinnet tråd) på begge sider av nålen (dvs. de går hver for seg igjennom øverste paret i viften). Man tar vridninger (på det øverste paret i viften) mellom dem etter at tvinnet tråd har gått igjennom og etter at lahnen har gått igjennom. Dvs. vri både mellom og inne i strålen (vifteløkken).

Begynnelsen av viften, ovenfra: Under - over (for å beholde vrien) med lahnen, vri (det øverste paret), under - over med tvinnet tråd, vri (det øverste paret), så sammen lahn og tvinnet tråd; under - over, under - over, og under bunnparet og tilbake opp. Over - under, over - under, og da tvinnet tråd; over - under og vri øverste paret i viften, og lahnen over - under og vri det øverste paret i viften. Sette nål med tre tråder utenfor (lahn, tvinnet tråd og den ene fra øverste paret i viften), vri det øverste paret etter nålen. Tilbake ned med under - over og vri (det øverste paret) med lahnen, under - over og vri (det øverste paret) med tvinnet tråd, så samlet lahn og tvinnet tråd, over - under, over - under, og under bunnparet og opp igjen - og så videre.

Feste viftebunnen, ved slutten av viften = vevslag - nål - vevslag og to vrier på høyre par. (Hm... i bunnen i begynnelsen av viften var det ikke vevslag, men under over osv.! ...så jeg prøver å ta det over - under, nål og under - over og så gjennom lahnen.)

Øverst mellom viftene vris paret som går øverst i viftene, dvs. vri (er vri på det fra lahnen/tvinnet tråd gikk igjennom), nål, to til tre vri, nål, vri.

Sykanten:

To vridninger i parene som går langs sykanten, på hver sin side av lahnen.

Fra midten og ut i kanten med "gangeren" (et par som går samlet): under - over, to vrier (på paret i kanten), over - under lahnen. Under - over og to vrier (på paret i kanten), nål med bare "gangeren" utenfor. Tilbake fra kanten og inn til midten; over - under, to vrier, over - under lahnen, over - under, to vrier, nål med gangeren utenfor.

Mandlene:

Begynner med å vri begge par som kommer fra viften, vevslag, nål og så mandel (gangeren begynner fra høyre med over og under, stramme hver gang og ha først kort i mellom de tre trådene i venstre hånd, så flytte dem utover for å få mandelen bredere i midten, og så inn igjen.) Avsluttes med nål, og strammes. Så tar man paret fra sykanten opp i gjennom begge mandelparene med vevslag, flytter nålen (tar den opp og setter den ned igjen i samme hull, men nå med kantparet rundt) og gangparet ut igjen med vevslag gjennom begge. Går litt frem og tilbake med gangparet i sykanten for å feste det og så lager man den andre mandelen og avslutter den med nål og vevslag (ikke vri!?? jo jeg gjør det selv om det ikke er på videoen, for å ha det likt på begge sider av viften), og da er det klart til viften.

Knipling nr. 2

Foto: Anna Sigurðardóttir

Knipling nr. 3

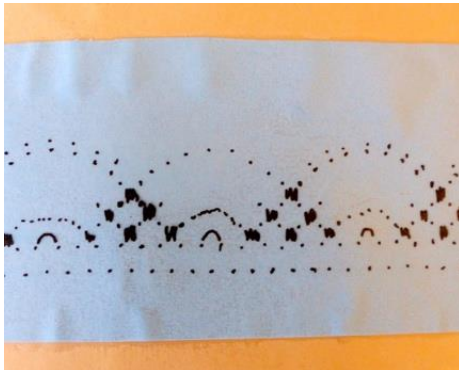
Knipling nr. 3 er kniplet av gulltråd, og består av vifter, mandler og sykant. Til denne kniplingen ble det brukt ferdig tegnet og prikket kniplebrev.

Kniplingen kniples med:

- 12 pinner med vanlig rund metalltråd
- 3 pinner med lahntråd
- 1 pinne med tvinnet tråd (tre vanlige metalltråder tvinnet sammen)

Knipling nr. 3

Kniplebrev til knipling nr. 3

Det er Anna som starter med å kniple knipling nr. 3, og hun starter med å knyte sammen trådene som danner det ene paret og blir gangarne i sykanten, knytter trådene til en knappenål som hun fester på kniplebrevet. To pinner med vanlig rund tråd knytes sammen og festes til samme nål. De 2 pinnene med lahntråd som skal være i sykanten knytter hun sammen med 2 pinner ned vanlig tråd. Ernst sier det er viktig å knyte lahntråd sammen med vanlig rund tråd, fordi den er så glatt og derfor kan knuten skli opp. Nå er de 8 pinnene som skal gå i sykanten klare og lagt opp til venstre og festet med en knappenål.

Så fortsetter Anna med å knyte sammen 2 pinner med vanlig tråd som hun fester med knappenål til kniplebrevet.

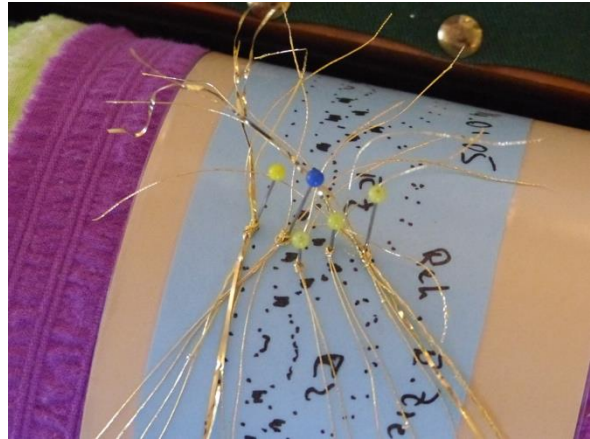
Videre knytter hun lahntråd og tvinnet tråd med 2 pinner med vanlig tråd. Tvinnet tråd og lahntråd går inne i viften og er gangarene i viften. Hun knytter så disse 4 pinnene på en knappenål og fester den til kniplebrevet som sitter på rullen.

Kniplebrevet festes til rullen

Kniplepute med rull, kniplebrev og kniplepinner med gulltråd

Gulltråd er knyttet fast til knappenåler og festet til kniplebrevet

Før hun starter å kniple legger hun alle pinnene i riktig rekkefølge. Da ligger tvinnatråden lengst ut til høyre, med lahntråden innenfor. Innenfor der igjen og mot venstre, ligger 6 pinner med vanlig rund tråd.

Når viften skal kniples tar hun 2 av kniplepinnene som er festet med knappenål til venstre (de 2 som ligger nærmest til høyre). Resterende 6 pinner fester hun på nytt opp mot venstre fordi de hører til sykanten, og skal ikke være med i viften.

Da sitter hun igjen ned 2 pinner som skal være i bunnen av viften, 6 pinner som kommer i midten av viften. Alle 8 kniplepinnene har vanlig rund tråd. Lengst til høyre ligger kniplepinnen med tvinnet tråd og lahntråd. Disse to går frem og tilbake i viften.

Anna tar kniplepinnene mot venstre i venstre hånd og plasserer en mellom pekefinger og langfinger, den andre mellom langfinger og ringfinger. Disse 2 pinnene holdes for det meste i ro.

Så starter hun å kniple viften i knipling nr. 3.

Hun starter med kniplepinnen med lahntråden som går mot venstre under – over, og vrir på de 2 pinnene hun passerte. Så gjør hun det samme med pinnen med tvinnet tråd, mot venstre under- over og vri.

De to pinnene med vanlig tråd som hun har passert med tvinnet tråd og lahntråd fester hun til høyre med knappenål.

Så fortsetter pinnene med lahntråd og tvinnet tråd som et par (samlet) mot venstre, over – under – over – under de neste 4 pinnene med vanlig tråd. Videre går pinneparet (lahn og tvinnet) samlet rundt de 2 trådene Anna har holdt i ro med venstre hånd (bunnparet). Da er pinneparet på tur mot høyre, og går over – under – over – under de neste 4 pinnene. Så deler pinneparet seg, og kniplepinnen med tvinnet tråd går først over så under de 2 pinnene til høyre med vanlig tråd, før hun vrir på disse. Kniplepinnen med lahntråd gjør akkurat det samme, over – under og vri.

Da har pinnene med lahntråd og tvinnet tråd kommet på plass mot høyre, og utgangspunktet.

På kniplebrevet går det 2 parallelle buer med punkter, og Anna setter i en knappenål i det innerste punktet/merket med 3 tråder utenfor (lahn-, tvinnet- og vanlig tråd). Så setter hun en knappenål i det ytterste hullet der bare den tvinna tråden går utenfor.

Da er det klart til å gå innover igjen med de samme trådene, og på samme måten, men når hun nå kommer i bunnen av viften går hun kun med kniplepinnen med lahntråd rundt de 2 pinnene som holdes fast med venstre hånd (pinnen med tvinnet tråd venter). Så setter hun en nål med 4 tråder utenfor til venstre (2 med vanlig tråd og 1 med lahntråd og 1 med tvinnet tråd). Lahntråd og tvinnet tråd fortsetter nå tilbake mot høyre som tidligere.

Dette fortsetter hun med til viften er ferdig, men siste gang hun går ned til bunnen av viften, så går lahntråd og tvinnet tråd samlet rundt de 2 pinnene som holdes med venstre hånd.

Det vil altså si at det er kun første og siste gang lahntråd og tvinnet tråd kommer ned til bunnen av viften og går samlet rundt de 2 kniplepinnene i bunnen. Gangene imellom er det kun lahntråden som går helt ned.

Så fortsetter Anna med å kniple viften sammen med sykanten. Da tar hun de 2 nærmeste pinnene fra sykanten sammen med de 2 pinnene til venstre i viften som ble holdt i ro når viften ble kniplot. Med disse 4 pinnene gjør hun et vevslag, og setter i en nål i bunnen av viften. Så tar hun et nytt vevslag med de samme kniplepinnene og tar og fører de 2 pinnene til venstre sammen med de 2 pinnene med lahntråd som ligger helt ute til venstre. Nå går de 2 pinnene med vanlig tråd først over den første pinnen med lahntråd og så under den andre. Så henter hun inn de 2 siste kniplepinnene med vanlig tråd som også har ligget til venstre. Pinneparet fortsetter mot venstre over og under disse 2 siste pinnene som danner kanten av sykanten. Videre vrir hun to ganger på de to pinnene med vanlig tråd som hun passerte, og setter i en nål. Så går hun inn igjen til høyre over og under med pinneparet lengst til venstre og vrir på de 2 pinnene hun passert, og legger dette pinneparet i ro opp til venstre. De 2 neste pinnene går samlet som et par, over første pinne med lahntråd og under neste pinne med lahntråd. Da er pinneparet inne igjen, og Anna setter i en nål til venstre for å holde på plass de 2 pinnene med lahntråd og pinneparet med vanlig tråd. Så vrir hun på pinne 2 og 3 fra venstre to ganger. Så gjør hun klar til neste galslag med å ta et vevslag med de 4 pinnene etter nåla fra venstre, og setter i en nål. Et nytt vevslag og ut igjen til kanten på venstre side. Inn igjen til midt i kniplingen og da legges de 6 kniplepinnene som nå er lengst til venstre opp til venstre og festes med en knappenål. Det neste paret skal brukes i galslaget, det vrir hun på og setter i en nål. Da er 4 pinner klare til første galslag.

Anna fortsetter også med å klargjøre pinnene som skal gå i neste galslag ved å vri på neste pinnepar og sette i en nål.

Nå er det kun 2 kniplepinner som ligger ut til høyre (1 med lahntråd og 1 med tvinnet tråd).

Det er tilsammen 6 galslag som gjentas. Disse går på skrå i kniplingen, og det første startet i viftebunnen. De to neste følger viftekannten fra midt på viften og den siste av de tre som går på skrå ender der en ny vifte skal begynne.

Galslagene blir kniplot et og et av gangen, og det starter med det som ligger lengst bak på rullen.

Fortsetter videre til det som ligger foran på skrå til høyre og det siste av de 3. Når disse 3 er kniplot,

kniplene de 2 neste galslagene som ligger på skrå under og mot venstre, og det siste galslaget som kniplotes til slutt. Når et galslag er ferdig kniplot, vris det på paret til høyre og settes i nål. Gangaren ligger nå som nr. 2 fra venstre. På pinnene til venstre er det allerede en vridning, så her settes det bare i en nål.

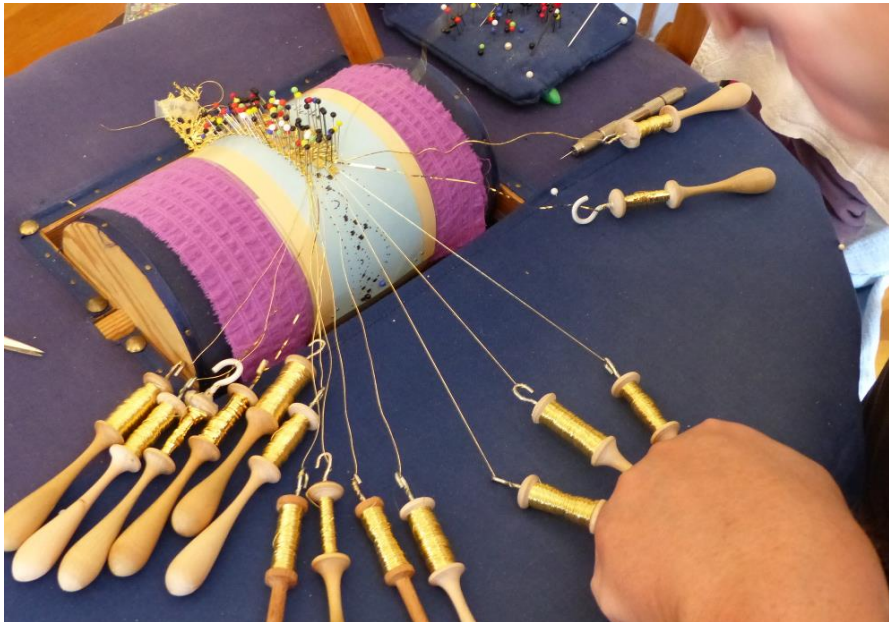
Det kniplotes galslag i knipling nr. 3

Det kan trekkes forsiktig i pinnene for å jevne på galslaget, men det skal ikke trekkes i pinnen som har vært gangaren.

De 2 pinnene som ligger til venstre og har vært med i galslaget, legges til venstre og festes med nål. De neste 2 pinnene som var med i galslaget og 2 nye fra høyre side, skal være med i neste galslag, som ligger foran og på skrå mot høyre. Etter at dette galslaget er ferdig, gjøres det samme med det 3. galslaget. Det er alltid kniplepinnen til høyre som er gangaren når et galslag skal kniples, og de andre tre pinnene holdes i ro og fungerer som renningen.

Så skal galslaget i neste skrårekke kniples, men først må sykanten kniples frem til starten på galslaget.

Galslag:

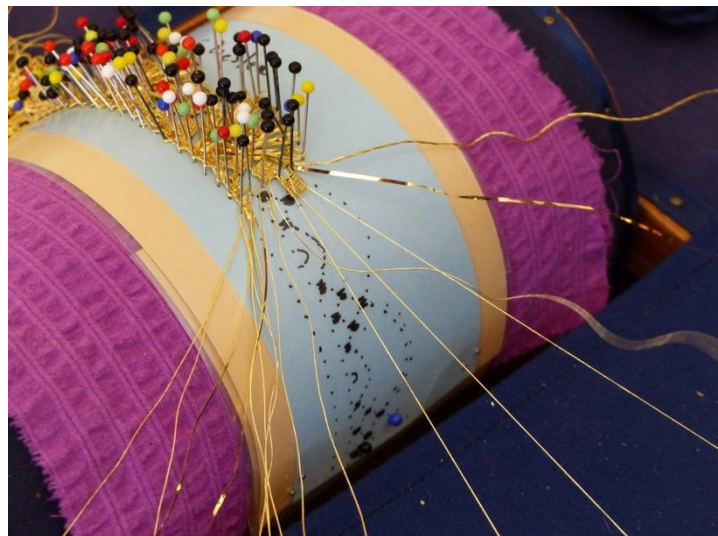

Med venstre hånd, holdes tre kniplepinner, disse holdes i ro. Første pinne til høyre går over og under trådene fra disse pinnene og lager et galslag

Ernst knipler galslagene, som også er et formslag. Galslagene er beskyttelsestegnet mot mardrømmer/mareritt for kvinner, ifølge Ernst. Galslagene blir kniplet på samme måte som mandlene, men galslagene er små firkanter og derfor holder Ernst de tre kniplepinnene med venstre hånd, litt tettere sammen hele tiden. Venstre hånd som holder tre kniplepinner midt i kniplingen blir holdt i ro og er passive. Kniplepinnen utenfor til høyre er gangaren, og

den går over og under de tre trådene som blir holdt i ro. For hver gang gangaren har gått over eller under en av de 3 pinnene som holdes i ro, blir tråden strammet opp ved at pinnen løftes opp og bakover.

Når ruten har blitt kvadratisk og er ferdig, går gangaren ut til venstre, og tilbake under første pinnen til venstre av de tre som ligger i ro. Videre vrir han på de 2 pinnene til høyre, og setter i en knappenål mellom 1. og 2. pinne fra høyre av de 4 pinnene som nå danner galslaget. Ernst sier det er viktig ikke å dra i tråden på gangaren. Han setter også i en knappenål mellom den 2. og 3. tråden.

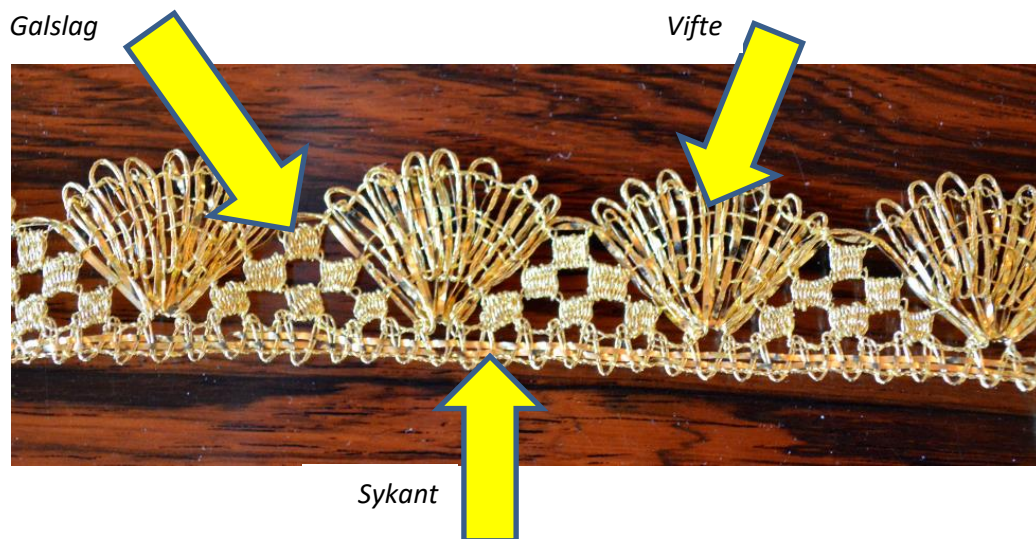
Galslag

Han fortsetter med å legge de 2 kniplepinnene han har jobbet med til høyre og tar et vevslag med de neste 4 pinnene til venstre og setter i en nål. Så fortsetter han å kniple helt ut til venstre for å få med sykanten.

Denne kniplingen består av 6 galslag som repeteres mellom viftene.

Når sykanten er kniplet helt bort til starten av viften, legger han de 6 pinnene mot venstre og fester dem med en knappenål. De skal ligge der til viften er kniplet.

Denne viften knipler nesten på samme måte som viften i knipling nr. 2 men her går ikke den tvinna tråden helt ned i viftebunnen, kun ved start og avslutning. Dette fordi det ikke skal bli så mange tråder i bunnen av viften, og at lahnråden skal komme tydeligere fram, så den kan blinke og skinne bedre.

Anna Sigurðardóttir, fagpersonen i prosjektet sine notater under arbeidet med knipling nr. 3

Knipling 3, med vifter (skjell) og galslag

Viften:

I begynnelsen av viftebunnen går kantparet inn med vevslag, nål, vevslag og ut igjen.

Man holder bunnparet hele tiden med venstre hånd, høyre hånd fører gangarene opp og ned i viften.

Gangarene; lahnen skal ligge til venstre og rugletråden til høyre (ytterst) når man begynner viften.

Øverst i viften deles gangarene når de går igjennom paret i toppen av viften, både på vei opp og ned, ellers følges de ad (i gjennom to par).

Først lahnen – over, under og vri på paret den gikk i gjennom, så rugletråden – over, under og vri på paret den gikk igjennom. Så går gangarene sammen – over en tråd, under en tråd, over, under, og under bunnparet i viften og opp igjen – over, under, over, under. Rugletråden - over, under og vri. Lahnen – over, under og vri.

Rundt de to nålene (hver sin nål) og tilbake. Lahnen tilbake – under, over og vri. Rugletråden – under, over og vri. Så gangarene sammen over og under til bunnen av viften.

I toppen av viften går bare den tvinna tråden helt opp med egen knappnål, lahnen går ikke helt opp, den har egen knappnål den snur ved, der setter man nål med tre tråder utenfor (lahn, tvinnet og en fra paret som går igjennom viften øverst). Vri etter nåla på paret som går i toppen.

I bunnen av viften. Lahnen går helt til bunnen av viften, den tvinna tråden (tre tråder) går ikke helt til bunns, den snur ved en nål tidligere og blir tatt sammen med lahnen opp igjen. Unntaket er i begynnelsen og slutten av viften, da går begge til bunns.

Avslutte viften; lahnen og den tvinna tråden (gangarene) går begge to helt ned ved den siste nåla og så helt opp i toppen av viften og legges til siden der.

I bunnen av viften fester man bunnparet med paret som kommer inn fra sykanten, de kniples sammen i vevslag – nål – vevslag og kantparet går ut i sykanten igjen.

De to "maveparene" visis før nåla settes i, før galslagene begynner, også nål i kantparet øverst i viften.

Galslagene:

Husk rullen godt tilbake. Ved begynnelsen av galslaget (øvre venstre hjørne). Kantparet inn med vevslag, nål, vevslag og ut igjen. Ikke vri på paret som skal inn i galslaget. Hold med venstre hånd de tre pinnene til venstre, "vev" med pinnen lengst til høyre, først over, under, over og rundt den lengst til venstre.

Når galslaget er ferdig "vevet" avslutt til venstre, gangaren går over og rundt tråden til venstre (blir vridning på de to lengst til venstre). Legg ned alle pinnene, vri paret til høyre og sett nål i mellom dem, også ved vrien til venstre. For å stramme galslaget; trekk først i tråden lengst til venstre og lengst til høyre, etterpå den nest lengst til høyre – ikke gangaren!

Ved nedre venstre hjørne av galslaget; kantparet inn med vevslag (husk først to vridninger på paret som kommer inn fra forrige galslag) og flytte nåla (dvs. man bruker nåla om igjen som er i v. nedre hjørne av galslaget), og så ut igjen med vevslag.

Sykanten:

Dobbeltvri på paret som går langs yttersiden av sykanten (utsiden av lahnparet), også inne i strålen. Dobbeltvri også på paret som går langs innersiden av sykanten, der det er plass til det. Gangaren går ut og inn – over og under...

Knipling nr. 3

Foto: Anna Sigurðardóttir

De vanlige slagene

Når det er vridning på paret foran, og man skal fortsette mot venstre går paret først under, men skal man fortsette til høyre går paret først over.

Vevslag:

I et vevslag brukes 4 kniplepinner med vanlig rund tråd. Først går pinnen som ligger som nr. 3 fra høyre, til høyre og over pinne nr. 2. Fortsetter med pinne nr. 1 og nr. 3 samtidig (fortsatt fra høyre), og går over den pinnene som ligger til venstre (nr. 2 og nr. 4). Vevslaget avsluttes med at pinnen som nå er nr. 3 går over pinne nr. 2 som ligger til høyre for seg.

Når disse tre forflytningene blir gjort, telles det 1 – 2 – 3.

Når dette er gjort holdes pinnene som par i høyre og venstre hånd og det strammes ved at hvert pinnepar dras forsiktig fra hverandre.

Halvslag:

I et halvslag brukes 4 kniplepinner med vanlig rund tråd. Pinnene flyttes først mot høyre ved at pinne nr. 2 fra venstre går over pinne nr. 3. Så går pinne nr. 1 og nr. 3 tilbake mot venstre over pinne nr. 2 og nr. 4.

Her blir det telt 1 og 2, eller over og under.

Ernst sa også over når han løftet pinne nr. 2 over pinne nr. 3., så sa han vri når har gikk med pinne nr. 4 og nr. 2 tilbake over pinne nr. 3 og nr. 1.

Han synes at det å telle 1 og 2 gir en bedre rytme, noe som er viktig når man knipler.

Vridning:

Vridningen går alltid fra høyre mot venstre med en pinne over nærmeste pinne som ligger til venstre. Vridningene kan gjøres 1 eller 2-3 ganger med de samme pinnene.

Anna og Ernst sitter og knipler på hver sin kniplepute

Avslutning

Når en knipling er kniplet til passe lengde, blir trådene fra parene, eller to og to tråder knytt sammen med to knuter.

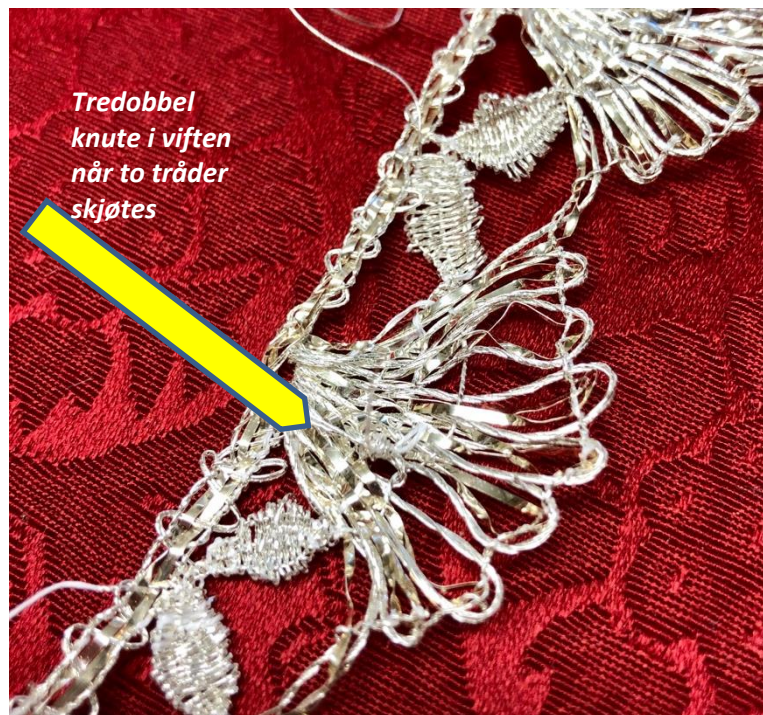
Skal en klippe over en knipling for å dele den, festes en tapebit rundt kniplingen der man ønsker å klippe. Så kan det klippes midt på tapen, og endene på begge sider er festet.

Når en metallknipling skal deles, settes det en tapebit på kniplingen der man ønsker å dele den. Så klippes det midt på tapebiten

Skjøting av tråd i kniplearbeidet

Når det blir lite tråd på kniplepinne, må det skjøtes inn en ny tråd. En kniplepinne med ny tråd blir knytt til en knappnål og knappnålen blir festet til puten. I dette tilfelle på høyre side. Både pinnen med lite tråd, og pinnen med den nye tråden må gå parallelt en stund før den gamle tråden klippes av. I dette tilfellet skal tråden skjøtes i en vifte, og da kniples det først innover et lite stykke med den gamle tråden, før den nye kommer etter. Dette er for at skjøten ikke kan ligge i ytterkant av kniplingen. Når pinnene med både ny og gammel tråd har kommet et stykke inn i viften kniples de sammen som en tråd, gjennom resten av viften og et stykke tilbake, før kniplepinne med den «gamle» tråden blir lagt til side og arbeidet fortsetter med den nye tråden.

For at den gamle og den nye tråden skal sitte sammen, knytes det en tredobbel knute som blir liggende i viften. Endene blir klippet av og man kan fortsette og kniple. Ernst forteller at det er vrangen på kniplingen som ligger opp, og at inne i viften er et godt sted å skjøte tråden.

Montering av knipling

Ernst demonstrerer hvordan han monterer metallknipling i kanten på et skjørt.

Han starter med å falde endene på kniplingen. Det er viktig å falde inn endene før de sys på et plagg eller en tekstil. Skal kniplingen senere tas av for rengjøring eller flyttes til et annet tekstil har endene lett for å flise seg opp hvis de ikke er faldet.

Rundt endene på kniplingen er det satt på en tapebit for å holde metalltrådene på plass. Tapen fjerner Ernst før han starter med å brette inn endene på kniplingen. Til å sy inn falden bruker Ernst lintråd som er vokset med bivoks. Han vokser tråden for at den bedre skal tåle fukt, og at den ikke skal flise seg så lett når han syr.

Kniplingen som Ernst skal falde, bretter han midt i en vifte. Han lager en god knute på lintråden og syr langs brettekanten med forsting ca. 0,5 cm fra brettekanten. Tilslutt syr han noen kastesting langs kanten før han fester tråden.

Da er kniplingen klar til å sys på i kanten av plagget med lintråd. Ernst legger den rette kanten av kniplingen, sykanten ned mot kanten av skjørtet ca. 0,5 cm innenfor skjørtekanten. Så starter han med å sy fast kniplingen i sykanten. Han holder kniplingen fast til stoffet med venstre hånd, mens han med høyre hånd fører nålen igjennom kanten på kniplingen og helt igjennom stoffet. Han syr med små sting i løkkene på sykanten, og tråden skal gå helt igjennom så stingene synes både på vrangen av stoffet og på kniplingen. Etter at det er sydd langs hele sykanten, syr han langs den faldte kanten av kniplingen, før han fortsetter i overkant av viften. Da tar han et sting i hver stråle på viften, og fortsatt skal stingene gå igjennom til vrangen.

Når kniplingen er sydd fast til skjørtekanten hele veien rundt blir tråden festet med et par knuter.

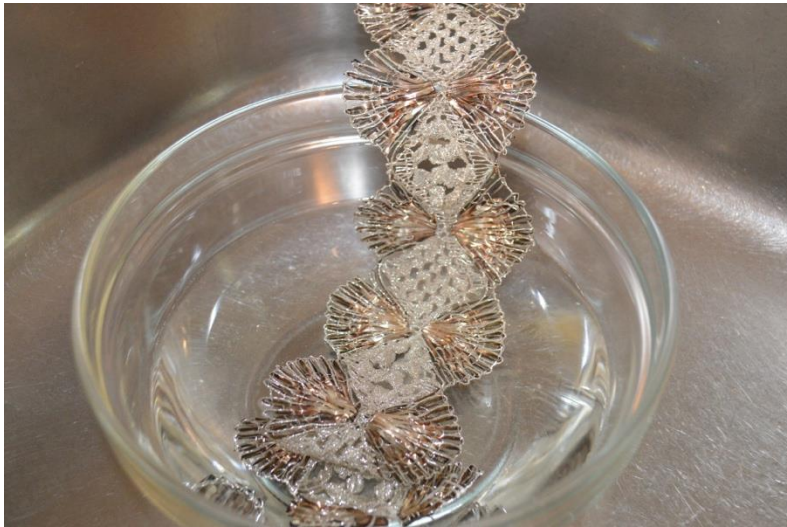

Ernst falder inn enden av metallkniplingen med lintråd

Knipling påsydd kanten av en dokkekjole. Dette er gjort med ubleket lintråd, og tråden går helt igjennom så stingene synes på vrangen av kjolen

Rengjøring av knipling

Rengjøring av metallknipling

pussemiddel et påført, skyller han kniplingen i skålen med vann. Så blir kniplingen tørket i et rent kopphåndkle.

Når en metallknipling har oksydert og blitt svart, er det behov for å rengjøre den.

Er kniplingen sydd på et plagg, må den sprettes av før rengjøringen starter.

Ernst legger først kniplingen i rent vann en stund, så bruker han en myk svamp og fører på et sølvpussemiddel, i form av en krem, på begge sider av kniplingen. Han sier det er bedre å føre på store mengder, enn å gni for mye og for hardt på kniplingen. Han påfører mest på viftene med lahnråd.

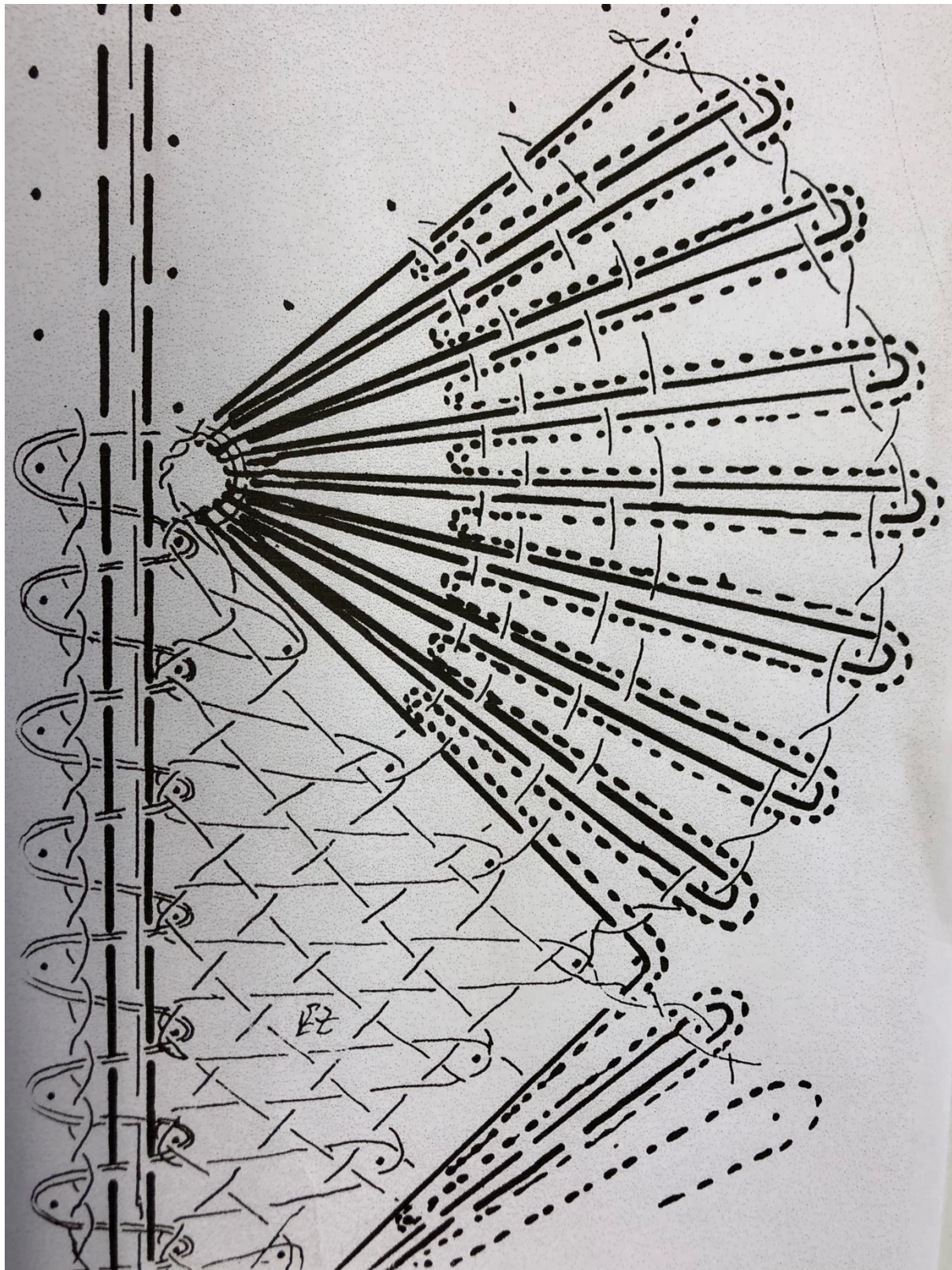
Etter at kremen eller pastaen med

En krone med sølvkniplinger har fått vasket og pusset hengelen bak

Demonstrasjon av knipling ved bruk av mønster

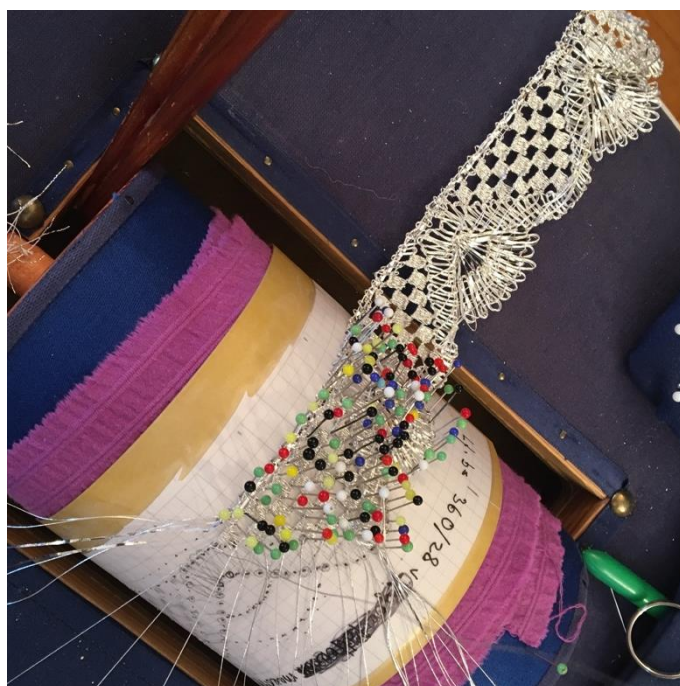
Prosjektet ble avsluttet ved at Ernst viste hvordan han knipler etter et opptegnet mønster. Dette var en knipling med vifter, nettbunn og sykant. Han forklarer også at viften alltid knipler til høyre hvis det er en vifte. Enkelte kniplinger kan ha to vifter, og da knipler det en på hver side.

Demonstrasjon av en fjerde knipling

Ernst demonstrerer en bredere knipling hvor han bruker ca. 30 kniplepinner

Kniplingen inneholder vifter, sykant, slange og galslag

*Kniplingen
Sett fra
vranken og
her går det
knipletråder
som ligger
over slangen*

Oppsummering

Prosjektet metallknipling har gått over 8 dager, og det er dokumentert med foto, film og denne rapporten. Resultatet har blitt 3 forskjellige kniplinger, i tillegg til en knipling som ble demonstrert.

Prosjektet ble avsluttet ved at Ernst demonstrerte hvordan han kniplet en bredere knipling i sølvtråd med vifte, slange, galslag og sykant.

Han forteller at man alltid knipler med vrangen av kniplingen opp. På de smale kniplingene er det ikke så lett å se forskjellen på vrangen og retten, men på kniplingen han demonstrerte ligger det lange metalltråder. Dette er tråder som ligger mellom viftene, der slangen går. Når kniplingen har disse lange trådene, er det lett å se hva som er retten og hva som er vrangen på kniplingen.

Det å kniple med metalltråd skiller seg en del fra å kniple med tråd av ulike kvaliteter. Ernst er nøye med kvaliteten på metalltrådene han bruker, så de bestiller han på spoler fra Frankrike.

Det å kunne kniple med metalltråd er noe Ernst har lært seg. Etter å ha studert en rekke metallkniplinger i inn- og utland har han knekt koden mht. teknikkene som er brukt i de ulike kniplingene. Ernst har holdt mange kurs, så nå er det flere her i landet som knipler metallkniplinger. De aller fleste bestiller tråd fra Ernst for å være sikker på god kvalitet. Han nøster da på tråden på kniplepinnene som han har fått tilsendt av den som skal utføre arbeidet.

En metallknipling består av ulike mønster, men det benyttes alltid tråd av sølv eller gull, en kniplepute, kniplepinner og en mengde knappenåler.

Lahntråden som det blir kniplet med i både vifter, belgisk kant og sykant må man passe på å vikle forsiktig av kniplepinnen når man har behov for mer tråd. Det er også viktig å glatte ut lahntråden ved å legge den mellom tommel- og pekefinger og føre fingre forsiktig fra seg og opp mot rullen. Man skal aldri glatte tråden ved å føre fingrene mot seg. Det er fordi det da lett kan bli «strek» i kniplingen.

Selv om Ernst liker best å kniple etter et forstørret fotografi av en originalknipling, demonstrerte Ernst og Anna hvordan det er å kniple etter en arbeidstegning. Ernst forklarer hvor han setter de første knappenålene med metalltråd i kniplebrevet etter arbeidstegningen. Vanligvis starter han i kanten av viften, og begynnelsen av sykanten, før den når fram til viften. Han sier at man ofte må «jukse» litt i starten av en knipling før man kommer inn i arbeidet.

Demonstrasjonen av å kniple etter en arbeidstegning er godt dokumentert med film. Halvslag/enkeltslag, vevslag og vridning er også godt dokumentert med film.

Tradisjonsbærer Ernst Ziesler forklarer og demonstrerer for fagperson Anna Sigurðardóttir ulike knipleteknikker